

Rapport nr. 121/2023

Lars J. Halvorsen, Paul Bjerke og Tone Kristin Aker

**Innholdsanalyse av
12 riksdekkende nyhets- og
aktualitetsmedier,
utgivelsesåret 2022**

Forfatter	Lars J. Halvorsen, Paul Bjerke og Tone Kristin Aker
Utgjevar	Høgskulen i Volda
År	2023
Serie	Rapport
ISBN	978-82-7661-374-2 (digital utgåve)
ISSN	1891-5981
Sats	Forfatter

Innholdsanalyse av 12 riksdekkende nyhets- og aktualitetsmedier, utgivelsesåret 2022

© Forfatter/Høgskulen i Volda

Føresegnene i åndsverklova gjeld for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller framstille eksemplar til privat bruk. Utan særskild avtale med forfatter/Høgskulen i Volda er all anna eksemplarframstilling og tilgjengeleggjering berre tillate så langt det har heimel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavarar til åndsverk.

Rapport / Høgskulen i Volda

Vitskaplege og andre faglege arbeid på høgare nivå enn notat. Både forfatter og institusjon er fagleg ansvarlege for publikasjonen. Arbeida kan vere rapportar frå prosjekt/oppdragsverksemd eller reint teoretiske arbeid av eit visst omfang. Rapportane må vere godt gjennomarbeidde med omsyn til innhald, struktur og språk og innehalde referansar. Rapportane skal vere godkjende av anten dekan eller prosjektleiar eller annan fagperson dei har utpeika og forskingsrådgivar ved HVO.

Forord

Rapporten *Innholdsanalyse av 12 riksdekkende nyhets- og aktualitetsmedier, utgivelsesåret 2022*, er basert på et oppdrag for Medietilsynet. Hensikten med undersøkelsen har vært å kartlegge innholdet og diskutere skillelinjer mellom kategoriene «nasjonale nummertomedier» og «nasjonale nisjemedier» i *Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier*.

Arbeidet bygger blant annet på tidligere utredninger forskere ved Høgskulen i Volda har gjort for Medietilsynet om pressestøtte, og deler av teksten er derfor hentet fra disse.

Høgskulen i Volda takker Medietilsynet for interessante oppdrag og retter en spesiell takk til tilsynets Heidi Schau-Hvatum for et godt samarbeid! Vi vil også takke mediebedriftene for god hjelp til å skaffe til veie oversikter over deres publiserte materiale for 2022.

Lars Julius Halvorsen

Volda, 24. Mai 2023

Innhold

Forord	3
Tabeller.....	5
1. Innledning.....	7
1.1 Bakgrunn for undersøkelsen.....	7
1.2 Pressestøtte som støtte til brede dagsaviser.....	8
1.3 Unntak fra breddekravet.....	10
1.4 Mediekonvergens og plattformnøytral tilskuddsordning	11
1.5 Ukeavisene flyttes til Medietilsynet	14
1.6 Skillet mellom nummer to medier og nasjonale nisjemedier	17
2. Om undersøkelsen og datamaterialet	23
3. Innholdet i de 12 publikasjonene	26
3.1 Kildebruk.....	26
3.2 Egenproduksjon.....	28
3.3 Allmenn innretting	29
4. Mål for bredde i dekning av samfunnsområder	31
4.1 Tematisk bredde over en uke	31
4.2 Relativ tematisk bredde	34
4.3 Fordeling etter temakategorier	36
4.4 Nummert- vs. Nisjemedier- noen foreløpige betraktninger	40

5. Morgenbladet og Fiskeribladet.....	42
6. Avsluttende refleksjoner	47
Referanser.....	49
Vedlegg	51

Tabeller

Tabell 1. De 12 avisene som inngår i undersøkelsen	23
Tabell 2 Kildebruk i nyhets og reportasjestoff. Prosent.	27
Tabell 3. Fordeling etter stofftype. Prosent.	29
Tabell 4. Spredning over en konstruert uke. Konsentrasjon.	32
Tabell 5. Tematisk bredde innenfor en konstruert uke.....	33
Tabell 6. Tematisk bredde innenfor en konstruert uke. Uten byråstoff.	34
Tabell 7. Spredning over 385 artikler. Konsentrasjon.....	35
Tabell 8. Spredning over de lange artiklene innenfor et utvalg på 385. Konsentrasjon.	36
Tabell 9. Demokratisk relevans og dagsaktualitet. Prosent.	39
Tabell 10. Bredde i dekning av hovedtema	40
Tabell 11. Fiskeribladets 10 hyppigst dekte temaer	42
Tabell 12. Morgenbladets 10 hyppigst dekte temaer	42
Tabell 13. Morgenbladets artikler om 'rikspolitikk'	43

Tabell 14. Fiskeribladets artikler om 'skole, utdanning, forskning'	44
Tabell 15. Morgenbladets artikler om 'skole, utdanning, forskning'.....	45
Tabell 16. Stofftype. Prosent.....	51
Tabell 17. Temakategorier. Prosent.	52
Tabell 18. Hovedtema over en uke. 12 hyppigste. frekvens.	53
Tabell 19. Hovedtema fordeling over 385 saker. 12 hyppigste. prosent.....	55

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for undersøkelsen

Utgangspunktet for denne rapporten er at det fra og med 1. januar 2023 er innført et skille i Forskriften for produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, mellom de to kategoriene «nasjonale nummertomediumer» og «nasjonale nisjemedier».

Gruppene skal skilles fra hverandre ut fra to kumulative kriterier. Et nasjonalt nummer to medium må sysselsette minst 20 redaksjonelle årsverk, dessuten må de ifølge den nye forskriftens paragraf 5, punkt c ha *«en bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder»*.

Et nasjonalt nisjemedium har unntak fra dette punktet (altså paragraf 5, punkt c), men er definert i forskriften slik: «nummertomedium som har minst 200 av abonnentstallet i minimum fire av landets fylker og minst 25 prosent av abonnentstallet utenfor utgiverfylket. Nasjonale nisjemedier har et bredt innhold om politikk, økonomi *eller* (vår utheving) samfunnsliv, men er smalere i sin innholdsprofil enn øvrige nyhets- og aktualitetsmedier».

For begge typer medier gjelder at nyhets- og aktualitetsmedier kan få tilskudd når de “har som hovedformål å drive løpende journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten” og “når de har nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt som utgjør majoriteten av mediets samlede redaksjonelle innhold gjennom et kalenderår”.

Fra og med 2023 kan medier søke om tilskudd som en av disse medietypene, og Medietilsynet er satt til å innvilge eller avslå søknadene. Det må derfor trekkes opp et skille mellom nasjonale nummertomediumer og nasjonale nisjemedier.

Som ledd i dette arbeidet har Medietilsynet bedt HVO om å gjennomføre en innholdsanalyse av de publikasjonene som har søkt om produksjonstilskudd for 2023 med grunnlag i utgivelsesåret 2022.

1.2 Pressestøtte som støtte til brede dagsaviser

Som bakgrunn for vår innholdsanalyse vil vi først redegjøre for hvordan kriteriet om bredde er blitt forstått i produksjonstilskuddets historie, hvilke problemer som er knyttet til avgrensingene og hvordan forskriften og dens forarbeider omtaler skillet mellom «breddemedier» og «nisjemedier».

Hellerudkomiteens (Hellerud 1969) arbeid la grunnlaget for at pressestøtten ble innført i 1969. Komiteens vurdering var at «aviser», særlig utsatte nummertø-aviser, burde ha statsstøtte. Den ideologiske begrunnelsen for å støtte aviser lå gjemt i begrepet «differensiert dagspresse». Det står både i tittelen på Hellerud-komiteens innstilling og i første setning i dokumentet. Ideen om «differensiert dagspresse» har holdt stand som begrunnelse for pressestøtten helt til våre dager.

I innstillingen legger komiteen sterk vekt på dagspressens *samlede funksjon som institusjon*, altså at avisene som helhet gir avgjørende bidrag til demokratiet og informasjon og debatt, mens den er mye mer forsiktig når det gjelder å argumentere for målrettede tiltak. Det nevnes dessuten at det er stor forskjell mellom partiavisenes andel av avisopplaget og partienes andel av stemmene, der særlig Arbeiderpartiet og Senterpartiet er “underrepresentert”.

Komiteen gikk samstemt inn for prinsippet om at statsannonser måtte gå til alle aviser på utgiverstedet, altså ikke fordeles ut fra en «forretningsmessig logikk», heller ikke ut fra omsorg for de svake avisenes økonomi, men ut fra at det var en demokratisk forpliktelse å gi alle innbyggere tilgang til samme informasjon uavhengig av hvilken avis de valgte å holde.

Komiteen foreslo papirsubsidiert som skulle komme alle aviser til gode. De var ikke knyttet til om avisas opplag som sådan, men til konkurransesituasjonen på utgiverstedet: «En avis nummer 2 eller 3 i våre større byer kan ha et forholdsvis stort opplag etter norske forhold, men vil på grunn av konkurranseforholdene ofte ha en meget svak økonomi [...] Det er viktig at man i disse større befolkningssentra kan beholde en mest mulig nyansert presse» (Hellerud 1969: 24). Papirsubsidiene måtte derfor innrettes slik at de først og fremst kom til nytte for disse avisene.

Regjeringen sluttet seg i en stortingsmelding til utvalgets forslag. Men papirsubsidiene ble fordelt på en annen måte. Alle aviser med under 10 000 i opplag fikk støtte uansett, titler med opplag over 40 000 fikk uansett *ikke* subsidier, mens aviser som hadde mellom 10 000 og 40 000 i opplag fikk støtte hvis de ikke var størst på utgiverstedet.

Det var bare «aviser», ikke andre publikasjoner som f.eks. blader, tidsskrifter eller bøker, som kunne få støtte. Det måtte derfor lages en formell avgrensing mellom «aviser», som skulle være berettiget til støtte, og andre publikasjoner som ikke skulle få støtte gjennom denne ordningen. Avgrensingen tok utgangspunkt i medlemskriteriene for Norske Avisers Landsforening, der det het at avisa måtte «komme ut regelmessig og minst to ganger pr. uke, ta betaling for abonnement, løssalg og annonser og for øvrig fyller de krav som til enhver tid stilles til en nyhetspublikasjon».

En støtteberettiget avis ble definert slik:

1. De som er medlem i Norges Avisers Landsforbund (NAL) og kommer ut minst to ganger i uka
2. Andre som «etter sitt opplegg og innhold har karakter på linje med NALs medlemsaviser
 - o kommer ut minst to ganger i uka
 - o «gjennom nyheter og kommentarer orienterer allmennheten om begivenheter og aktuelle spørsmål i inn- og utland» eller innen den kommunen de dekker»
 - o Har en ansvarlig redaktør
 - o Tar betalt
3. De som bare kommer ut en gang i uka og har et idemessig eller politisk grunnlag (som for eksempel «Orientering»)

Punktene 2 og 3 speilet medlemskriteriene til NAL og hadde som formål å inkludere aviser uavhengig av organisasjonstilknytning, men i praksis var det altså avisutgiverens organisasjon som definerte rammene for hvilke typer publikasjoner som kunne få støtte.⁵ I 1989 ble kravet til publiseringsfrekvens for lokalaviser redusert til en gang i uka.

De første 25 årene var det likevel aldri noen større diskusjon om hva en «avis» var, i alle fall så lenge publikasjonen kom ut flere ganger i uka. Mer usikkerhet var knyttet til ukeavisene.

De fikk fra 1979 støtte gjennom en egen post på statsbudsjettet, der Stortinget bestemte hvilke titler som skulle få støtte. I 2007 ble avgjørelsene flyttet til Kulturrådet og fra 2016 ble ukeavisene innlemmet i den ordinære produksjonsstøtteordningen forvaltet av Medietilsynet (mer om dette lengre ut i den historiske gjennomgangen).

1.3 Et unntak fra breddekravet

For flerdagersaviser ble det fattet et avgjørende vedtak på 1990-tallet. Bakgrunnen var at *Fiskaren* søkte om pressestøtte i 1991 og spørsmålet var om den var bred nok. En innholdsanalyse viste at over 50 prosent av stoffet handlet om fiskeri (Høst 1992). Statens medieforvaltning, som den gangen administrerte pressestøtteordningen, satte en grense ved mer enn 50 prosent spesialstoff og mente derfor at bladet ikke oppfylte kravet om å orientere «allmennheten om begivenheter og aktuelle spørsmål». *Fiskaren* var ikke allmenn nok (Høst 1994).

Den samme tolkningen rammet *Finansavisen*. Den var blitt etablert av finansmann og Kapital-redaktør Trygve Hegnar i 1991. Hegnar søkte om pressestøtte i 1993, men han fikk også avslag. I første omgang resulterte de to tvistene dessuten i en innskjerping av forskriften i 1994: Kravet om innhold ble endret til «*overveiende allment* (vår utheving) nyhets- og aktualitetsstoff som gjør at avisen skiller seg klart fra andre publikasjoner».

Norsk Redaktørforening protesterte kraftig mot endringa. Foreningen mente det var galt at myndighetene skulle vurdere medienes innhold og tok derfor saka opp med Statens Medieforvaltning og departementet. Myndighetene gjennomførte deretter en 180 graders snuoperasjon og vedtok en radikal *liberalisering* av forskriften i 1996. Innholdskravet ble redusert til: «inneholder nyheter av dagspressekarakter som gjør at avisen skiller seg klart fra andre typer publikasjoner» (Høst 2004: 26). Samtidig ble det innført en todelt regel som sa at en avis måtte komme ut tre ganger i uka med et opplag på minst 2000 eller komme ut engang i uka med opplag på 1000 og selge minst halvparten av dette i hjemfylket.

Dette innebar at nasjonale publikasjoner som kom ut minst tre ganger per uke fra da av kunne motta støtte *uten krav til tematisk bredde i innholdet*, i alle fall hvis de skrev om næringsliv.

Kravet om nyhetsretting og dagspressekarakter ble derimot opprettholdt. Presseforskeren Sigurd Høst, som i flere omganger var engasjert av Medieforvaltningen for å lage innholdsanalyser, skrev at «det var ingen hemmelighet» at bestemmelsen om «tre utgaver ble valgt for å gi *Fiskaren* en reell mulighet til å greie kravet» (Høst 2004: 26). Dermed ble både *Finansavisen* og *Fiskaren* støtteverdige, etter at sistnevnte la om til tre utgivelser i uka.

Fiskaren fusjonerte med *Fiskeribladet* i 2008. Den sammenslåtte avisa heter i dag *Fiskeribladet* og mottar fortsatt tilskudd, senest i 2022. *Finansavisen* gikk først til rettssak for å få utbetalt støtte for årene 1994-1996, men tapte i Lagmannsretten og fikk anken til Høyesterett avvist. Deretter fikk avisa støtte for 1997 etter de nye reglene. Men fra og med 1998 ble *Finansavisen* for lønnsom. Aviser med overskudd over to millioner kroner hadde ikke rett på produksjonstilskudd. Hegnar var uenig i Medieforvaltningens regnestykker og gikk i flere omganger og med varierende hell - til søksmål for å beholde produksjonstilskuddet.

Sett utenfra og i ettertid er det liten tvil om at *Fiskaren* var og er en publikasjon av en annen karakter enn alle de andre (allmenn)avisene som fikk pressestøtte i forrige århundre.

1.4 Mediekonvergens og plattformnøytral tilskuddsordning

At nisjeavisene *Fiskaren* og *Finansavisen* kunne få produksjonstilskudd, i første rekke fordi de fylte kravene til utgivelsesfrekvens, reiste i prinsippet et spørsmål om hvilke andre nisjeaviser som kunne påberope seg å tilfredsstille de nye, liberaliserte kravene. Spørsmålet ble aldri senere offentlig behandlet for aviser som utkommer på papir med tre eller flere utgaver i uka. I praksis forsvant dermed breddekravet for slike publikasjoner. Det var likevel bare *Fiskaren* som var oppfylte frekvenskravet og ikke var «bred» i tradisjonell forstand. Endringen hadde derfor ingen praktisk betydning for andre enn den ene avisa.

Problemstillingen dukket derimot for fullt opp igjen etter at støtteordningen ble «plattformnøytral» i 2014. Endringene reduserte for det første terskelen for å etablere nye aviser som kunne bli støtteverdige. Det er langt enklere og billigere å etablere nettaviser enn det hadde vært å starte en papiravis. (Et anekdotisk eksempel: Grunnleggeren av *Medier24*,

Bård Michaelsen, sier i et intervju med *Journalisten* at han «kom på ideen på en torsdag og lanserte nettsiden tirsdagen etter»).

Omleggingen av ordningen førte dessuten til at «utgave» ble et problematisk begrep. Kulturdepartementet hadde åpenbart tenkt på at denne avgrensinga ville bli vanskelig å overføre direkte til en digital verden med mer eller mindre kontinuerlig publisering. Kravet til innholdsmangfold i forskriften ble derfor innskjerpet for å hindre stor pågang av nisjemedier. Heretter skulle støtte kun gis til medier som «*inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder*». Tilskudd gis *ikke* til medium som i «all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder, eller som i hovedsak inneholder stoff vinklet ut fra en spesiell faglig, politisk, ideologisk, religiøs eller etnisk bakgrunn».

Departement ga følgende begrunnelse for forslaget til endringer:

Dagens forskrift setter som vilkår for tilskudd at avisen «inneholder nyhets- og aktualitetsstoff av dagspressekarakter som gjør at avisen klart skiller seg fra andre typer publikasjoner». I praksis er det imidlertid ikke først og fremst innholds kravet, men kravet om publisering på papir som avgrenser ordningen. Medier som publiseres daglig på papir, vil i de fleste tilfeller inneholde et bredt tilfang av nyhets- og aktualitetsstoff. Dermed er det ikke behov for detaljerte innholdskrav.

I en plattformnøytral støtteordning legger departementet til grunn at *innholdet vil bli et langt viktigere avgrensningskriterium* (vår utheving). Dette stiller større krav til reguleringen på dette punktet. Departementet foreslår derfor kriterier knyttet dels til formålet med virksomheten og dels til det publiserte innholdet, og legger til grunn at dette til sammen kan gi en tilstrekkelig klar avgrensning.⁸

Departementets skriv signaliserer altså en skjerpning av innholdskravet for den enkelte publikasjon til «et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder». Formuleringen ligner mye på definisjonen Hellerud-komiteen brukte da den foreslo å innføre pressestøtte på 1960-tallet: «gjennom nyheter og kommentarer orienterer allmennheten om begivenheter og aktuelle spørsmål i inn- og utland» eller innen den kommunen de dekker».

Formuleringen i forskriften fikk likevel en utilsiktet konsekvens. Papirbegrepet avis ble erstattet med det plattformuavhengige «nyhets- og aktualitetsmedier». Da man samtidig fjernet begrepet «dagspresse» fra forskriften, svekket man pressestøttens tilknytning til denne

tradisjonelle forståelsen av hva en *avis* er, som ble delt av den norske mediebransjen og forvaltningen og som for eksempel er sammenfallende med den vi finner hos den internasjonale avisutgiverorganisasjonen World Association of Newspapers. WAN opererer med følgende definisjon som de har hentet fra FNs kulturorganisasjon UNESCO:

Avis: Periodisk publikasjon beregnet på allmennheten og hovedsakelig utformet for å være en primær kilde til skriftlig informasjon om aktuelle hendelser knyttet til offentlige anliggender, internasjonale spørsmål, politikk, etc. Det kan også omfatte artikler om litterære eller andre emner, samt illustrasjoner og reklame. (UNESCOs definisjon, vedtatt i 1998 av WAN for ytterligere å standardisere og dermed lette internasjonale sammenligninger) (vår oversettelse)⁹

I ettertid er det lett å se at formuleringene i forskriften dessuten utilsiktet signaliserer en ny forståelse for hva slags publikasjoner som skal være støtteberettiget. I motsetning til begrepene avis og dagspresse, gir begrepet «nyhets- og aktualitetsmedier» en åpning mot «fagpresse» og «ukeblader». Fagpressen øynet også et visst håp og mente den nye formuleringen “høres fornuftig ut”, men oppfattet likevel at det fortsatt bare var “dagsaviser” som kunne få støtte.¹⁰

Innholdskriteriene i forskriften utfordret også bransjenormen om redaksjonell suverenitet fra staten. Bransjen hadde i striden om *Fiskaren* i 1995 fått gjennomslag for at det var *publiseringsfrekvens* som avgjorde om en nyhetspublikasjon var støtteberettiget. *Innholdet* skulle myndighetene holde seg langt unna. Norsk Redaktørforening hadde svært «liten sans» for at myndighetene skulle måle og veie innhold (Høst 2004: 25).

Den nye forskriften dermed gjorde altså to ting samtidig. Den fjernet tilknytningen til «avis» og «dagspresse» og det svært konkrete kravet om antall ukentlige utgivelser på papir, men innførte samtidig et nytt breddekrav.

Bransjen var noe skeptisk, men valgte å tolke formuleringen som et løfte om å fortsette som før: “Vi er glad for at departementet så klart understreker at formålet med den fremtidige produksjonsstøtten fortsatt er å fremme den brede samfunnsdebatten, og å holde befolkningen bredt og generelt orientert om ulike samfunnsproblemer», skrev Norsk Presseforbund i sin høringsuttalelse, mens Mediebedriftenes Landsforening foreslo et nytt punkt om at tilskudd skulle «gå til allmenne nyhets- og aktualitetsmedier som rapporterer bredt fra offentligheten.» MBLs forslag ble ikke tatt til følge.

Norsk Redaktørforening var noe mer bekymret for det nye innholdskravet: Merknadene gir ikke «så mange konkrete holdepunkter med hensyn til hvor departementet mener grensene bør gå»: «Det i seg selv er et faremoment, fordi det – i en viss motstrid med departementets egne intensjoner og påpekninger fra mange høringsinstanser – har vært et mål å opprettholde mest mulig objektive kriterier. Vi viser i den forbindelse til diskusjonen rundt tildeling av støtte til ukeaviser via Norsk Kulturråd – en diskusjon departementet er vel kjent med».

Foreningen konkluderte likevel at fra deres side var «det likevel viktig å understreke at utgangspunktet må være at de som i dag mottar produksjonsstøtte også som utgangspunkt vil være kvalifisert ut fra sitt innhold innenfor et teknologinøytralt støttere regime» og «at disse kriteriene – i sum – ikke må medføre at rammene for å kvalifisere til ordningen blir for snevre».

Bransjens felles forståelse for at den nye forskriften ville innebære status quo, tilslørte to viktige utfordringer. Skillet mellom støtteberettigede «nettaviser» og ikke-støtteberettiget fagpresse og ukepresse ble mer uklart. Samtidig førte den digitale utviklingen til at den gamle forståelsen av «utgaver» ble vanskelig å håndtere.

Viktigere var det at forvaltningspraksisen forble uendret. *Fiskeribladet* fikk fortsatt støtte til tross for at det er tvilsomt om de “inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder”, som det het i forskriften. Årsaken til dette var etter alt å dømme den tunge oppfatningen både hos departementet og i bransjen at alle publikasjonene som hadde fått støtte i den gamle papirordningen også skulle støttes i den nye “plattformnøytrale” ordningen. Praksisen overfor *Fiskeribladet* ga senere grunnlag for å gi støtte til andre bransjepublikasjoner.

1.5 Ukeavisene flyttes til Medietilsynet

I 2016 oppsto en ny utilsiktet utfordring for medieforvaltningen, da ukeavisene ble innlemmet i ordningen for produksjonstilskudd for nyhets og aktualitetsmedier uten at forskriften ble endret.

Det er rimelig å hevde at endringen ble gjort for å flytte ukeavisene *fra* Kulturrådet, og ikke *til* Medietilsynet. Som tidligere nevnt ble forvaltningen av støtte til ukeavisene flyttet fra den såkalte «Ymseposten» på statsbudsjettet over til Kulturrådet i 2007. Kulturrådets praksis overfor ukeavisene fulgte kunstfeltets praksis med å fordele offentlig støtte etter kvalitetskriterier. Kunstfeltets logikk kolliderte med pressefeltets oppfatning om at satsen ikke skulle drive kvalitetsbedømmelse og ble møtt med omfattende kritikk (Bjerke og Halvorsen 2018).

Stortinget lyttet til kritikken og vedtok 10. desember 2013 å «be regjeringen vurdere å flytte forvaltningen av støtte til ukeaviser fra Kulturfondets ordning for periodiske publikasjoner til Medietilsynet.» Kulturdepartementet ba deretter Medietilsynet om å lage en utredning. Den ble avgitt i desember 2014. Departementet forutsatte at «*kriteriene utformes slik at ordningen bl.a. vil kunne omfatte de publikasjonene som i dag mottar tilskudd over Kulturrådets ordning med produksjonstilskudd til ukeaviser.*»

Medietilsynet foreslo i sin utredning en ny formålsbestemmelse som slo fast at ordningen skulle «bidra til å opprettholde et mangfold av nasjonale ukeaviser karakterisert av høy kvalitet og uavhengig journalistikk med ulik kulturell og samfunnsmessig betydning».

Videre i utredningen viste Medietilsynet til at forskriften stiller krav til at «avisen inneholder et bredt spekter av nyhets-, aktualitets og debattstoff fra ulike samfunnsområder». Tilsynet konkluderte med å legge til grunn «at disse kriteriene med hensyn til innhold oppfylles av alle de omtalte avisene».

I høringsrunden fikk Medietilsynets forslag i hovedsak støtte. Norsk Redaktørforening viste til at de publikasjonene som i dag omfattes av ordningen, til tross for svært varierende opplags- og lesertall, «alle bidrar til det meningsmessige og journalistiske mangfoldet som for skiftende regjeringer har vært et uttrykt politisk mål». Redaktørforeningen støttet også tilsynets konklusjon om at «at alle de publikasjonene som inntil nå har vært omfattet av støtteordningen bør kunne omfattes også i fremtiden.

Med bakgrunn i utredningen fra Medietilsynet og høringsrunden, foreslo Kulturdepartementet å flytte forvaltningen til Medietilsynet. I høringsbrevet fra departementet het det:

De nasjonale ukeavisene av den typen som i dag mottar støtte gjennom Kulturrådets ukeavisordning, representerer særegne stemmer i norsk offentlighet. Mens lokale ukeaviser er geografisk avgrensede produkter, representerer de nasjonale ukeavisene særlige interesser og kulturelle og politiske synsvinkler. Nasjonale ukeaviser/-medier utgjør derfor et verdifullt tilskudd til norsk medieflora som det er viktig å ivareta (vår utheving). De skiller seg også klart fra lokale ukeaviser som mottar produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier.

Forøvrig legger departementet til grunn at formålsbestemmelsen i gjeldende forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier er dekkende også for tilskuddet til ukeaviser. Departementet ser derfor ikke behov for å presisere målsetningen ytterligere, for eksempel med henvisning til kulturell eller samfunnsmessig betydning.

Forøvrig mener departementet at det er naturlig å legge til grunn de samme kvalifikasjonskriteriene som gjelder etter forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier.

Det er noe uklart hva departementet uttrykker her. På den ene siden bygget både Medietilsynets utredning og høringsrunden på et premiss om at de ukeavisene som på dette tidspunktet fikk støtte (altså *Dag og Tid*, *Korsets Seier*, *Morgenbladet*, *Norge i Dag*, *Ny Tid* og *Ukeavisen Ledelse*), representerte «et verdifullt tilskudd til norsk medieflora som det er viktig å ivareta». På den annen side er det nokså klart at det ordinære produksjonstilskuddet tradisjonelt hadde stilt langt strengere krav til aktualitet og «dagspressekarakter» enn det som gjennom 40 år hadde ligget til grunn for støtte til de mangslungne ukeavisene.

I Kulturdepartementets høringsnotat er dette problemet overhodet ikke behandlet. Men departementet konkluderer likevel med at «tilskudd bare kan gis til medier som [...] inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder».

Om kriteriene skulle forstås slik at de avisene/den typen aviser på dette tidspunktet fikk støtte fortsatt skulle være berettiget til støtte – eller om de strengere kravene til bredde og dagspressekarakter som tradisjonelt hadde ligget til grunn for det ordinære produksjonstilskuddet skulle gjelde også for ukeavisene, er ikke drøftet i høringsnotatet.

I høringsrunden var det ingen av høringsinstansene som fulgte opp denne uklarheten. Tvert imot. Norsk Redaktørforening skrev at man «støtter forslaget om at det for nasjonale ukemedier legges til grunn de samme generelle kvalifikasjonskriteriene som gjelder etter forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier».²⁸ Mens Mediebedriftenes Landsforening var enig i at ”de aktuelle publikasjonene bidrar til

mediemangfoldet, som er viktig å ivareta” og mente at disse ukemediene hadde et betalingsvillig lesermarked: “Men for at de skal kunne opprettholde sitt tilbud til publikum er det nødvendig med støtte, siden de ikke har et tilstrekkelig stort annonsemarked”.²⁹

Det rimeligste er å anta at høringsinstansene la til grunn at de ukeavisene som på dette tidspunktet skulle få støtte, også ville få det under de nye reglene. Det ble aldri problematisert at den nye forskriften hadde skjerpet kravene om et *bredt* innhold. For de avisene som hadde fått støtte fra Kulturrådet i siste omgang, ble støtten videreført av Medietilsynet. Det ble altså vurdert slik at både *Morgenbladet* og *Dag og Tid* tilfredsstiller både «breddekravet» og «aktualitetskravet» i den gamle forskriftens punkt 3b.

Den nynorske ukeavisa *Dag og Tid* er neppe en nyhetspublikasjon slik det vanligvis forstås. *Morgenbladet* har bygget sin opplagssuksess de siste 20 årene på en noe «langsommere» profil. Ukeavisene publiserer dessuten normalt langt mindre stoff enn en ordinær dagsavis

I 2016 ble ukeavisene innlemmet i den nye plattformnøytrale produksjonsstøtten som administreres av Medietilsynet. Når man fra samme år bevilget støtte til disse to mediene, innførte man de facto en ny praksis i forvaltningen av produksjonstilskuddet til nyhets og aktualitetsmedier.

1.6 Skillet mellom nummer to medier og nasjonale nisjemedier

Utformingen av forskriften for produksjonstilskudd i 2014 var altså gjort mens støtten til ukeavisene ble finansiert gjennom og administrert av Kulturrådet, og uten tanke for at forskriften skulle romme denne gruppen medier. I flyttingen ble det likevel implisitt slått fast at alle publikasjoner som tidligere hadde fått støtte som ukeaviser over «ymse-posten», fortsatt var støtteverdige fra en ordning som opprinnelig var laget for allmenne, brede dagsaviser og fådagersaviser.

Etter 2016 har flere nye riksdekkende, nisjepregede nettpublikasjoner fått innvilget støtte. Den første var *Dagens Perspektiv*, som springer ut av *Ukeavisen Ledelse* og som fokuserer på

politikk, næringsliv og ledelse. Senere har også næringslivsavisa *Medier24* samt kulturavisa *Subjekt* fått tilskudd.

Den hybride ukeavisa *Norge i Dag*, som fikk tilskuddet inndratt av Kulturrådet, ble tildelt produksjonstilskudd fra og med 2016 og oppnådde en endring i støttekategori til «fådagervis» da den lanserte en nettutgave litt seinere. Avisen, løfter ifølge sin egen hjemmeside, «frem kristne verdier og den kristne troens betydning for både enkeltmennesker og samfunn». Disse eksemplene viser at forvaltningspraksisen har vært mer i tråd med historisk praksis overfor ukeavisene og deres digitale motstykker, enn ordlyden i forskriften legger opp til.

Det er illustrerende at til og med kulturtidsskrift, gjennom forholdsvis moderate endringer av publiseringsstrategi, nå kunne manøvrere seg inn i det som fra starten i all hovedsak var tenkt å være en dagsavisordning. Først ute var *Minerva* som omdannet seg fra et nettstedsskrift til en nettavis i 2017, og fikk innvilget støtte i 2018 basert på 2017-publiseringsene.

Vi har tidligere gjennomført en komparativ innholdsanalyse av artiklene i *Minervas* nettstedsskrift i januar og februar 2016 med *Minervas* nettavis januar og februar året etter. Komparasjonen viser at overgangen til nettavis innebar en moderat økning i andelen nyhets- og reportasjestoffet, men at publiseringsfrekvensen forble lav. Mens nettstedsskriftet *Minerva* publiserte 141 artikler i løpet av de to månedene, var tilsvarende tall for nettavisen *Minerva* 136 (Bjerke og Halvorsen 2018, s. 128). *Minervas* publiseringsfrekvens for disse månedene svarer til om lag 800 artikler i året, eller to til tre artikler om dagen.

Denne utviklingen stilte myndighetene overfor tre problemer som måtte løses:

1. Hvor skulle grensene settes for hvor mye en redaksjon skulle publisere for å få støtte?
2. Hvordan skulle man håndheve det gamle skillet mellom støtteverdige dagsaviser, fådagervis og ukeaviser i en digital virkelighet?
3. Hvordan skulle «breddekravet» forstås, slik det står i forskriften - eller slik det har vært praktisert?

Det første og andre problemet ble forsøkt løst ved å bruke antall egenproduserte saker. Et slikt kriterium fungerer som en avgrensning mot ikke støtteberettigede medier. Årsaken er at man da selger nøyaktig det samme som man mottar støtte for. Kravet om betalte abonnementer hindrer effektivt opportunistisk, omfattende publisering av lite relevante sitatsaker, siden den type medier ikke lar seg selge.

Å skille mellom det som tidligere var ukeaviser, fådagersaviser og dagsaviser, viste seg derimot å være vanskelig. Et medium kan avansere til tilskuddskategorier som gir bedre uttelling i støttesystemet i form av produksjonstilskudd, gjennom aktive regeltilpasninger av stoffet, og likevel selge det opprinnelige produktet til samme målgruppe.

Dette finner man eksempler på i større og mindre grad. *Norge i Dag* produserer for eksempel nesten like mange egensaker som *Dagen* til tross for at *Dagen* har langt flere årsverk enn konkurrenten. *Norge i Dag* oppnår dette gjennom langt flere korte artikler og færre kilder per artikkel enn *Dagen*.

Det som så langt har hindret opportunistiske tilpasninger er papiret. Det er dyrt å trykke og distribuere papiraviser. Dermed er man avhengig av betalingsvillige abonnementer, noe som forutsetter at mediene opprettholder kvaliteten på innholdet. For nettpublikasjoner gjelder ikke denne begrensningen.

Hvis skillet mellom ulike tilskuddskategorier skulle baseres på egenproduksjonen måtte man derfor etablere en form for *kvalitetsvurdering* av innholdet. Dette er både praktisk vanskelig og vil - ikke minst - møte betydelig motstand i bransjen. Det oppfattes som et inngrep i pressefriheten og redaktøransvaret. Her vil vi bare vise til de tidligere omtalte reaksjonene på at Kulturrådet anla en kvalitetsvurdering av ukeavisene (Bjerke og Halvorsen 2018).

I stedet for å bruke «egenproduksjon» foreslo Medietilsynet derfor at antall redaksjonelle årsverk kunne brukes som kriterium for å skille mellom ulike kategorier støtteverdige aviser. Det er en praksis som blant annet er benyttet i Danmark.

Det tredje problemet – forvaltningen av breddekravet – kunne løses på en av to måter: Man kunne enten tilpasse praksis til forskriften, det vil si å stramme inn praktiseringen av breddekravet slik at en del nisjeaviser kunne falle ut av ordningen – eller man kunne tilpasse forskriften til praksis, slik at de tematisk smalere avisene kunne beholde støtte.

For å løse (blant annet) disse problemene laget Kulturdepartementet i 2022 et forslag til revisjon av forskriften som regulerer pressestøtten. Forslaget bygde på Åmåsutvalget (NOU 2017:7), mediemeldinga (Meld. St. 17, 2018–2019), og diskusjonene i etterkant av den – samt Medietilsynets omfattende rapport om mediestøttens effekter og mulige problemer (Medietilsynet 2021). Forslaget fra Kulturdepartementet ble i all hovedsak positivt mottatt av bransjen og den journalistiske profesjonen. Det la ikke opp til dramatiske endringer, men fortsatte den langsomme justeringa av støtteordningene til den digitale utviklingen.

For det første fjernet man «utgave»-begrepet fra forskriften. Pressestøtten er fortsatt en ordning fra papirtida som i ulike runder er blitt tilpasset en stadig mer digital verden. «Utgave»-begrepet illustrerer dette. Støtteordningene har alltid operert med antall utgaver per uke som inndelingskriterium. Dagsaviser har fått mer støtte enn fådagers-aviser som igjen har fått mer støtte enn ukeaviser fordi midlene fordeles etter *totalopplaget*, altså hvor mange enkeltteksemplarer «aviser» som selges i løpet av et år.

Medietilsynet, som administrerer ordningene, måtte derfor foreta en slags «omkoding» av det svært fysiske og konkrete fenomenet «papirutgaver» til «digitale utgaver». Denne «omkodinga» er både vanskelig og iblant litt komisk når den anvendes på nettaviser som oppdateres mer eller mindre kontinuerlig. Samtidig kan man ikke bare fjerne kravet om en viss frekvens og et visst omfang av innholdet som ligger innbakt i det gamle begrepet.

Det har blant annet vist seg mulig å bytte kategori fra «ukeavis» til «fådagersavis» og «dagsavis» ved å øke antall «utgaver» gjennom å produsere et stort antall enkle saker. «Hullet» i ordningen ble f.eks. brukt av *Norge i Dag* som byttet fra «ukeavis» til «fådagersavis» ved å produsere en rekke lite arbeidskrevende digitale oppslag, i tillegg til sakene i ukeavisa. En liknende teknikk brukt av *Dagens Perspektiv/Ukeavisen Ledelse* og *Morgenbladet*, men særlig den siste redaksjonen la mer arbeid i de digitale sakene.

I høringsnotatet viste Kulturdepartementet til at et nummertomedium med 20 000 i opplag kunne øke tilskuddet med fem millioner kroner ved å øke frekvensen med en utgave i uka.

Tilskuddsordningen gav med andre ord (utilsiktet) sterke insentiver til mediene om å øke antall «utgaver».

For å forsøke å stenge dette hullet og samtidig adressere «bredde»-spørsmålet, foreslo man å innføre som et minimumskrav å publisere minst 480 egenproduserte saker i løpet av ett år og dessuten etablere en ny tilskuddskategori: *Nasjonale nisjemedier* til forskjell fra *Nasjonale nummertomedier*. De siste tilsvarene mer eller mindre de gamle «riksspredte meningsbærende» avisene som *Dagen* og *Vårt Land* som begge har vesentlig større redaksjonelle budsjetter og vesentlig bredere og større nyhetsproduksjon enn de fleste tidligere ukeavisene. De nasjonale nisjemediene vil da være publikasjoner som *Medier24*, *Subjekt*, *Norge i Dag* og *Dagens Perspektiv*.

For kategorien «nasjonale nisjemedier» gjelder ikke kravet om å «ha en bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder». Teksten ble altså endret til å samsvare med gjeldende praksis. I stedet skal nisjemediene ha et bredt innhold om politikk, økonomi *eller* (vår utheving) samfunnsliv, men kan være smalere i sin innholdsprofil enn øvrige nyhets- og aktualitetsmedier».

I praksis vil det nye regelverket bety at det blir forholdsvis lett å tilfredsstille frekvenskravet og bli kategorisert som støtteberettiget nasjonalt nisjemedium. I forslaget var kravene formulert slik:

- j. har beregnet løssalg som utgjør mindre enn halvparten av beregnet abonnementsstall
- h. publiserer minst fem egenproduserte redaksjonelle saker per uke i minimum 48 av årets uker
- i. publiserer minst 480 egenproduserte redaksjonelle saker per år
- j. har minst 700 i abonnementsstall

I tillegg ble nasjonalt nisjemedium beskrevet slik i departementet høringsnotat:

Hvilke nasjonale nisjemedier som omfattes av ordningen er presisert i definisjonen av nasjonalt nisjemedium etter denne forskriften, jf. forslaget § 3 bokstav k. Dette er nummertomedium som har minst 200 av abonnementsstallet i minimum fire av landets fylker

og minst 25 prosent av abonnementstallet utenfor utgiverfylket. Definisjonen av et nasjonalt nisjemedium inkluderer også et eget breddekrav for disse mediene. De må inneholde et bredt tilbud til allmennheten av nyhets-, aktualitets- og debattstoff om politikk, økonomi eller samfunnsliv. Dekningen av nyheter, aktualiteter og debatt innenfor disse områdene anses som særlig viktige for å gi befolkningen informasjon og kunnskap som er nødvendig for demokratisk deltakelse. Ordlyden omfatter publikasjoner som dekker en næring eller en bransje, forutsatt at publikasjonens journalistiske dekning er innrettet på et allment publikum, og ikke mot et snevrere interessefelleskap, som for eksempel fag- eller bransjefelleskap. Med dette menes ikke at innholdet må være rettet mot eller være relevant for alle og enhver, men at innholdet må være forståelig for den allmenne borger og ha offentlig interesse utenfor den smale nisjen/bransjen publikasjonen skriver om og for. Begrepet samfunnsliv er etter sin ordlyd vidt, men i forskriftens forstand gjelder begrepet den journalistiske dekningen av ulike samfunnsområder som offentlig anliggende, det vil si at sakene angår samfunnet som et fellesskap.

Kravet om stoffområde (politikk, økonomi og samfunnsliv), kravet om allmenn innretting og forståelighet ble opprettholdt og markerer dermed en avgrensing mot såkalte «Business to Business»-publikasjoner og rene bransjeblader. I framtida er det grunn til å tro at denne grensa kan bli utfordrende å operasjonalisere.

Kravene for å bli kategorisert som «nasjonalt nummertto-medium» er derimot skjerpet. Det kreves for det første *20 årsverk i redaksjonen* i tillegg til at breddekravet skal oppfylles etter forskriftens *ordlyd* som dessuten er noe skjerpet, fra «inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder». til har «har en bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder».

Disse forslagene fikk i all hovedsak støtte i høringsrunden og er tatt inn i forskriften som gjelder fra 1.1.23. Det betyr at breddekravet nå må operasjonaliseres av Medietilsynet. Som ledd i dette arbeidet har MT bedt HVO gjøre en innholdsanalyse av publikasjonene som har søkt tilskudd som «nasjonale nummer to medier» og «Nasjonale nisjemedier».

2. Om undersøkelsen og datamaterialet

I 2022 ble det gitt produksjonstilskudd til 13 riksdekkende nyhets- og aktualitetsmedier. Samtlige av de 13 mediene er tilsluttet pressens selvdømmeordning. I denne undersøkelsen har vi analysert 12 av disse¹. Vi har ikke vurdert noen av disse mediene opp mot vilkårene for å motta tilskudd. De 12 mediene har ulik historie, og representerer ulike typer bidrag til mediemangfoldet. Hvis man for eksempel sammenligner dem med Nummeren-avisen *Aftenposten*, vil noen ha bakgrunn som brede «nyhetsrapporterende» dagsaviser som kan bidra til perspektivmangfold. Noen er tematisk smalere innrettet og kan bidra til et temamangfold. De fleste av de tradisjonelle ukeavisene har hatt mer preg av å være lavfrekvente, «nyhetskommenterende» utgivelser, og har blant annet bidratt til større mangfold i sjangersammensetning. I tabellen nedenfor viser vi historiske kjennetegn ved de 12 mediene, samt deres publikasjonsfrekvens målt i artikler per uke i 2022.

Tabell 1. De 12 avisene som inngår i undersøkelsen

	Bakgrunn	Type	Perspektiv/bevegelse	Artikler per uke
Dagsavisen	Dagsavis	Riksdekkende meningsbærende	Sosialdemokratisk	473
Vårt land	Dagsavis	Riksdekkende meningsbærende	Kristen – moderat	200
Nationen	Dagsavis	Riksdekkende meningsbærende	Landbruk, distrikt	134
Dagen	Dagsavis	Riksdekkende meningsbærende	Kristen, konservativ	130
Klassekampen	Dagsavis	Riksdekkende meningsbærende	Sosialistisk	344
Norge i Dag	Ukeavis, utvidet til fådagersavis	«Riksdekkende meningsbærende»	Kristen, konservativ	71
Morgenbladet	Ukeavis, utvidet til fådagersavis	Kultur og kommentar	Bredt	52
Dag og Tid	Ukeavis	Kultur og kommentar	Bredt/nynorsk	55
Minerva	Kulturtidsskrift, endret til ukeavis	Kultur og kommentar	Borgerlig	22
Subjekt	Kulturtidsskrift, endret til fådagersavis	Bransjeavis	Liberal	51
Fiskeribladet	Dagsavis	Bransjeavis	Bredt	62
Medier24	Fådagersavis nettavis	Bransjeavis	Bredt	64

¹ Det ble i tillegg bevilget produksjonstilskudd til 'Dagens perspektiv'. Her manglet vi et representativt utvalg av de publiserte artiklene for 2022. Mediet er derfor ikke innlemmet i undersøkelsen

I denne typen kvantitative innholdsanalyser konstrueres data ved at man registrerer informasjon om hver artikkel i form av forhåndsbestemte variabler (for eksempel artikkelens stofftype), etter et forhåndsdefinerte sett av verdier/kategorier (for eksempel 'nyhet og reportasjestoff', 'notis' osv.). Et viktig verktøy i registreringen av materialet er en kodebok, der man definerer variablene, verdiene og tilhørende tallverdier for hver verdi. Til kodingen har vi benyttet et elektronisk datainnsamlingsprogram, der kodene er lagt inn på forhånd. Teknisk sett gjennomføres innholdsregistrering på samme vis som utfylling av et spørreskjema. For hver artikkel registreres det informasjon om et sett «spørsmål» etter forhåndsdefinerte «svarkategorier».

I samfunnsvitenskapen aksepterer man i de fleste tilfeller fem prosent usikkerhet og en feilmargin på fem prosent. I undersøkelsen har vi trukket et hoved utvalg på 385 artikler per medium. Dette utvalget gir et tilstrekkelig grunnlag til å generalisere om hele populasjonen utvalget er trukket fra, innenfor denne usikkerhets- og feilmarginen (Denscombe 2017, s. 47; Hellevik 2009, s.114).

For de 12 mediene har vi registrert informasjon om

- Type stoff/sjanger
- Byline
- Artiklenes lengde
- Kildebruk – synlige muntlige kilder
- Kildebruk – skriftlige kilder
- Dagsaktualitet
- Hovedtema
- Temakategorier

I analysene av bredde i tematisk innhold (jmf. forskriftens paragraf 5, punkt c) er vår viktigste variabel 'hovedtema'. Denne variabelen har til sammen 58 verdier, samt restkategorien 'annet'. Her benytter vi to mål: 'absolutt bredde' og relativ 'bredde'.

'Absolutt bredde': Dette undersøkes ved å kartlegge bredden innenfor en konstruert uke. Undersøkelsen baseres på et tilfeldig trukket utvalg artikler innenfor hovedutvalget, slik at N=

antall artikler som mediet publiserer per uke i gjennomsnitt. For Dagsavisen måtte vi gjennomføre en utvidelse av hovedutvalget til 473 artikler for å konstruere en uke².

‘Relativ bredde’: Hensikten her er å undersøke hvert mediums bredde i et like stort utvalg. Her benytter vi hovedutvalget på 385 artikler. For de lavfrekvente mediene er relativ bredde et mål for tematisk dekning over tid.

Vi benytter også et annet mål for bredde i form av variabelen ‘temakategorier’. Denne er konstruert for å vurdere avisstoff opp mot forskriften med produksjonstilskuddet, som helt siden etableringen av pressestøtten har vært å støtte medier som bidrar til offentlig opplysning og debatt om demokratiske og samfunnsmessig relevante forhold. Variabelen ‘temakategorier’ har 11 variabler, hvorav de syv første betraktes som støtteverdige, mens de fire siste fungerer som underholdning eller henvender seg til leseren som klient/forbruker, ikke som borger. ‘Temakategorier’ kan også si noe om bredden i dekningen av de ulike ‘hovedtemaene’. Vi beskriver denne variabelen nærmere senere i rapporten.

² Utgiver av *Dagsavisen* mottar støtte for artiklene i avisen av samme navn, samt for en gruppe lokalaviser, for eksempel Fredrikstadavisa *Demokraten*. Sistnevnte er en versjonert utgave for Fredrikstad-publikummet, der man får både *Dagsavisen* og *Demokraten* (artiklene fra de andre lokalversjonene) for samme pris. Vi har kun kodet artikler fra *Dagsavisen* eksklusive lokalversjonene i denne undersøkelsen.

3. Innholdet i de 12 publikasjonene

Det er gjort svært mange forsøk på å definere journalistikk. Ikke mange fagområder har vært så opptatt av å definere seg selv. Det har blant annet sammenheng med at det kan gi privilegier å bli definert som journalist samtidig som det i de aller fleste land oppfattes som demokratisk uheldig å stille formelle kvalifikasjonskrav til yrket.

I denne sammenheng vil vi holde oss til de vurderinger som er gjort av Medieklagenemnda i sak 2020/243. Nemnda operasjonaliserer denne typen publikasjoner med blant annet følgende kjennetegn: *Tilslutning til pressens selvdømmeordning, omfanget av originalproduksjon og redaksjonell bearbeiding samt kildebruk*. Samtlige av de 12 mediene er tilsluttet pressens selvdømmeordning. Vi vil derfor kun ta for oss kildebruk og mengde egenprodusert stoff i dette kapitlet.

3.1 Kildebruk

Medieklagenemnda mener at en profesjonell kildebruk er et kriterium for å drive støtteverdig journalistikk. Det heter blant annet at det ligger «et krav om at mediet må innhente og bearbeide informasjon i tråd med journalistfaglige metoder og presseetiske prinsipper»:

Nemnda antar at det blant journalister finnes noen felles oppfatninger om hva som er god kildebruk, og det er disse felles oppfatningene som etter nemndas mening må utgjøre målestokken for vurderingen av kildebruk under vilkåret om hovedformål.³

³ <https://www.klagenemndssekretariatet.no/wp-content/uploads/2020/03/Klagenemndas-avgjorelse-sak-2020-243.pdf>

Vi har derfor undersøkt kildebruken i avisenes nyhetsartikler. Vi har også registrert artiklenes lengde. Resultatet framgår av tabell 2.

Tabell 2 Kildebruk i nyhets og reportasjestoff. Prosent.

	Andel lengre saker	Mangler synlige skriftlig og muntlige kilder	Skriftlige kilder	Minst to synlige muntlige kilder	Minst to skriftlige og/eller muntlige kilder
Dagsavisen	41	15	39	41	55
Vårt land	55	0	93	36	73
Nationen	74	1	76	35	63
Dagen	79	0	84	30	47
Klassekampen	60	11	78	37	52
Norge i Dag	76	4	69	12	28
Morgenbladet	97	1	83	33	76
Dag og Tid	76	33	52	13	21
Minerva	69	6	73	18	41
Subjekt	68	0	35	29	49
Fiskeribladet	79	5	81	29	51
Medier24	59	4	72	21	37

Tabellen viser at de tolv mediene har ulik stoffsammensetning med hensyn til artiklenes lengde. Dette henger sammen med hvorvidt og i hvilket omfang man publiserer byråstoff (se neste avsnitt), men også med ulikheter i mediens eget produserte stoff. Noen medier prioriterer færre og lengre saker mens andre legger vekt på flere og enklere saker.

Kildebruken er kun undersøkt innenfor mediens egenproduserte 'nyhets og reportasjestoff', og også her finner vi forskjeller. De aller fleste av de undersøkte avisene har svært få artikler uten synlig kildeangivelse. Ukeavisa *Dag og Tid* skiller seg ut med mindre bruk av eksplisitte kilder enn de øvrige. Dette skyldes at avisa har en rekke artikler som er skrevet av eksperter på området de omtaler, som for eksempel IM Atle Grønn om sjakk, filologen Kristin Midtun om språk, kunsthistoriker Eva Furseth om kunst og bygningsvernkonsulent Arild Sætre om jordkjellere på Vestlandet. I tillegg har *Dag og Tid* en del essayistisk stoff, der ordinær kildeangivelse ikke er vanlig.

Dagsavisen og *Klassekampen* har også en noe høyere andel artikler uten synlige kilder enn de øvrige. Det skyldes for *Dagsavisens* del sportsstoffet (referater og notiser) og for *Klassekampens* del at avisa har oversendt svært mange korte *notiser* i sitt artikkelutvalg.

Vi har i en tidligere rapport til Medietilsynet (Bjerke et al. 2022) pekt på at de «felles oppfatninger» blant journalister om god kildebruk begrenser seg til at kilder skal oppgis. Vår vurdering er at alle de undersøkte avisenes kildebruk er i tråd med profesjonelle standarder.

3.2 Egenproduksjon

Klagenemnda påpeker at dersom et medium gjør omfattende bruk av stoff fra nyhetsbyråer mv. som ikke blir selvstendig bearbeidet av mediets egne journalister før publisering, «så vil konsekvensen lett kunne bli at vilkåret om hovedformål ikke anses for å være oppfylt».⁴ Det er noe ulike syn i bransjen på hva slags stoff som kan regnes som egenprodusert. Byråstoff er allment ansett som ikke egenprodusert, mens egenproduserte nyhet- og reportasjestoff, anmeldelser og redaksjonelle kommentarer regnes som egenproduserte. Det er derimot ulike syn på statusen til det eksterne debattstoffet. Noen medier, slik som de tradisjonelle ukeavisene, legger stort arbeid i eksterne bidrag, og anser dette som en viktig del av mediets redaksjonelle produkt. En del av de eksterne bidragsyterne, har også en form for tilknytning. Eksempelvis er mange av Minervas eksterne debatt-innlegg skrevet av personer med Civita-tilknytning.

I tradisjonelle dagsaviser og lokalaviser oppfattes eksterne kommentarer og leserinnlegg ikke som egenprodusert. Vi har kartlagt mediernes sjangersammensetning fordelt på artikler. Fordelingen er presentert i tabellen nedenfor. Kolonnen lengst til høyre angir andelen egenprodusert stoff for hvert medium. Til tross for de ulike praksisene og synspunktene vi har beskrevet over, har vi behandlet det eksternt produserte debattstoffet som eksternt.

⁴ <https://www.klagenemndssekretariatet.no/wp-content/uploads/2020/03/Klagenemndas-avgjorelse-sak-2020-243.pdf>

Tabell 3. Fordeling etter stofftype. Prosent.

	Nyhet/ reportasje	Redaksjonell kommentar/ leder	Anmeldelse	Kronikk/ debatt ekstern	Byråstoff	Annet	Andel egen- produsert stoff
Dagsavisen	18	3	3	3	72	1	24
Vårt land	26	6	2	13	51	2	34
Nationen	43	8		17	23	9	51
Dagen	35	5	2	37	17	4	42
Klassekampen	25	11	7	23	10	24	43
Norge i Dag	53	14		16	5	12	67
Morgenbladet	23	15	24	26		13	64
Dag og Tid	36	2	31	14		18	69
Minerva	50	14	5	26		6	74
Subjekt	42	6	8	18	27		56
Fiskeribladet	77	4		13		6	81
Medier24	82	1		9	6	2	83

Tabellen viser at det er store forskjeller mellom de 12 mediene i fordelingen etter stofftyper. Vi ser at “bransjeavisene” *Fiskeribladet* og *Medier24* har en klar overvekt av rent nyhetsstoff, de “meningsbærende dagsavisene” har en bred stoffmiks, mens *Morgenbladet* og *Dag og Tid* har en tyngre vekt på kommentar- og debattstoff.

Dagsavisen og *Vårt Land* har en svært høy andel byråstoff i artiklene som er analysert. *Nationen*, *Dagen*, *Klassekampen* og *Subjekt* har også et betydelig innslag av byråstoff. Tallene gir imidlertid et skjevt bilde av vektingen av stoffmiksen i de aktuelle mediene. De fleste byråsakene er korte, så byråets andel av det samlede stoffet i antall ord er langt lavere. På nettutgavene er denne delen av stoffet gjerne også mindre synlig – og synlig over kortere tid – enn det egenproduserte stoffet. Mediene med høyest andel byråstoff, har ofte høy publiseringsfrekvens, slik at deres absolutte volum egenprodusert stoff likevel er høyt. Kolonnen egenprodusert stoff per uke viser at alle publikasjonene har høy egenproduksjon, langt utover kravet på 480 artikler per år som stilles i Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier fra 2023.

3.3 Allmenn innretting

Ifølge forskriftens paragraf, 5 punkt a) i forskriften skal artiklene være rettet til allmennheten, ikke til en altfor avgrenset målgruppe. En slik formulering kan dels tolkes som et krav om

stofftema (som må ha en viss allmenn interesse), men også som et krav om *på hvilken måte* det aktuelle teamet dekkes, om publikasjonenes tekster er innrettet på et allment publikum eller (bare) på spesielt interesserte lesere.

Vi har tidligere gjennomført analyser av nisjemediene Subjekt, Medier24 og Fiskeribladet, blant annet med tanke på om de retter seg mot en allmennhet. Vi konkluderte da med at de tre mediene har en allmenn innretning (Bjerke 2021; Bjerke og Halvorsen 2020).

4. Mål for bredde i dekning av samfunnsområder⁵

Ifølge den nye forskriftens paragraf 5, punkt c skal nasjonale nummertv-medier ha «*en bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder*». Vi har undersøkt sjangersammensetningen i foregående kapittel. I dette kapitlet vil vi undersøke tematisk bredde i de nasjonale mediernes dekning langs tre dimensjoner:

- Absolutt spredning etter hovedtema
- Relativ spredning etter hovedtema
- Bredden i dekning etter variabelen ‘temakategorier’

4.1 Tematisk bredde over en uke

For å undersøke mediernes tematiske bredde, har vi registrert artiklens hovedtema. Vi har benyttet Allerns (2001) temavariabel. Denne er finmasket og omfatter 58 ulike temaverdier, samt restkategorien ‘annet’. Tabellene fire, fem og seks viser tre mål for stoffets tematiske bredde.

Tabell fire viser konsentrasjonen i alt stoffet gjennom målene modalprosent (andelen av artikkelen som har den vanligste verdien), og antallet temaer (i rangert synkende rekkefølge etter forekomst) som dekkes innenfor 50 og 70 prosent av alle artiklene. For begge de siste målene er restverdien ‘annet’ holdt utenfor.

Tabell fem viser hvor mange hovedtemaer som totalt dekkes innenfor en konstruert uke, samt hvor mange som dekkes med tre ulike nivåer av regelmessighet: henholdsvis ‘4-6’, ‘7-20’ og ‘21 eller flere’ artikler i uka. I tabell seks vises den samme fordelingen når byråstoffet er tatt ut.

⁵ Deler av dette kapitlet er hentet fra Bjerke m.fl. (2019)

Tabell 4. Spredning over en konstruert uke. Konsentrasjon.

	Modustema	Modalprosent	Antall temaer som dekkes innenfor 50 % av artiklene	Antall temaer som dekkes innenfor 70 % av artiklene
Dagsavisen	Toppidrett	25	5	11
Vårt land	Kirkestoff, religion	11	6	13
Nationen	Landbruk og fiske	14	6	13
Dagen	Kirkestoff, religion	25	5	9
Klassekampen	Kunst, kultur	12	7	15
Norge i Dag	Kirkestoff, religion	17	5	9
Morgenbladet	Internasjonal politikk	14	6	14
Dag og Tid	Kunst, kultur	16	6	15
Minerva	Krig og krigsforhold	19	4	8
Subjekt	Kunst, kultur	24	3	7
Fiskeribladet	Landbruk og fiske	23	4	9
Medier24	Medier, mediepolitikk	88	1	1

Tabellen viser at *Medier24* har svært sterk tematisk konsentrasjon. Hele 88 prosent av artiklene har Medier, 'mediepolitikk som hovedtema'. Blant alle de øvrige er forskjellene langt mindre, men også her finner vi betydelige forskjeller. For *Dagsavisen* og *Dagen* handler en fjerdedel av artiklene om henholdsvis 'toppidrett' og 'kirkestoff, religion'. For *Dagsavisens* del reflekterer dette at avisen tidligere har fungert som en lokal dagsavis for østlige bydeler i Oslo. Denne typen medier er avhengig av å dekke sport systematisk for å appellere tilstrekkelig bredt til publikum i sitt dekningsområde.

Modalverdien blant de øvrige brede dagsavisene er omtrent halvparten. Sammen med *Morgenbladet* og *Dag og Tid* dekker disse mediene 6-7 temaer innenfor 50 prosent av artiklene og 13-15 temaer innenfor 70 prosent av artiklene.

Tabell fem er laget for å vise den totale bredden i form av antallet temaer som dekkes i løpet av en konstruert uke, og antallet temaer som dekkes forholdsvis hyppig (4-6 dager i uke), daglig (7-20 artikler i uka) og flere ganger hver dag (21 eller flere dager i uka).

Tabell 5. Tematisk bredde innenfor en konstruert uke

	Antall temaer dekt	Temaer som dekkes i 4-6 artikler	Temaer som dekkes i 7-20 artikler	Temaer som dekkes i 21 eller flere artikler	N
Dagsavisen	48	12	12	5	473
Vårt Land	37	7	6	1	200
Nasjonen	30	6	4	0	134
Dagen	24	4	5	1	130
Klassekampen	47	11	8	4	344
Norge IDAG	33	2	3	0	71
Morgenbladet	22	2	1	0	52
Dag og Tid	21	3	1	1	55
Minerva	14	1	0	0	22
Subjekt	19	1	2	0	51
Fiskeribladet	22	1	2	0	62
Medier24	8	0	0	1	64

Som vi ser av tabellen, gjør *Dagsavisens* og *Klassekampens* høye publiseringsfrekvenser seg gjeldene. De to mediene skiller seg klart ut ved at de både dekker et svært høyt antall temaer i løpet av den konstruerte uken, og forholdsvis mange temaer med middels til høy hyppighet innenfor samme tidsrom.

Videre skiller de tre andre brede dagsavisene seg ut fra resten, ved et høyt antall temaer som oppnår en forholdsvis god systematisk dekning, og for *Vårt land* og *Nasjonen* sin del, med antallet temaer som dekkes. Etter denne variabelen dekker *Dagen* færre temaer enn disse to, og også færre temaer enn *Norge i Dag*. Her er det viktig å merke seg at *Dagen* i praksis er mer lik *Vårt Land* og *Nasjonen* enn dette målet indikerer. ‘Kirkestoff, religion’ er en svært vid kategori som fanger en rekke ulike temaer. I tillegg er en god del av *Dagen*-artiklene kodet som ‘annet’, fordi de er vanskelig å logisk plassere i verdisettet.⁶

⁶ Ut fra verdiinndelingen på andre samfunnsområder, for eksempel næringslivet, ville det vært naturlig å finmaske ‘kirkestoff, religion’- stoffet i minst tre verdier: en del om klientalistisk kristent livssynsstoff, en del om organisatoriske prosesser innenfor *Den Norske Kirke* og andre trossamfunn, og en tredje om trender med hensyn til tro og livssyn i befolkningen. I tillegg «mangler» det en kategori for ‘ledelse i kirkeorganisasjoner’ i verdisettet, tilsvarende den man har for næringsliv. Disse er kodet som ‘annet tema’ i vår gjennomgang. Med en slik endring i verdisettet for variabelen, ville den tematiske bredden i *Dagen* lignet mer på bredden i *Nasjonen* og *Vårt land*.

Som vi har vist tidligere, varierer bruken av byråstoff betydelig mellom de 12 mediene. I tabell seks presenterer vi samme analyse som i tabell 5, men uten byråstoffet.

Tabell 6. Tematisk bredde innenfor en konstruert uke. Uten byråstoff.

	Antall temaer dekt	Temaer som dekkes i 4-6 artikler	Temaer som dekkes i 7-20 artikler	Temaer som dekkes i 21 eller flere artikler
Dagsavisen	27	4	6	1
Vårt land	24	3	3	0
Nationen	28	5	3	0
Dagen	21	4	4	1
Norge i Dag	22	2	3	0
Klassekampen	45	7	9	3
Morgenbladet	22	2	1	0
Minerva	14	1	0	0
Dag og Tid	21	3	1	0
Subjekt	18	2	0	0
Fiskeribladet	22	1	2	0
Medier24	8	0	0	1

Når vi tar ut byråstoffet, reduseres forskjellen mellom fire av de brede dagsavisene. Unntaket er *Klassekampen* som har lite byråstoff og likevel svært høy publiseringsfrekvens, og som dermed skiller seg ut med klart bredest egenprodusert dekning innenfor en konstruert uke.

Deretter følger de *Fiskeribladet* og de tidligere ukeavisene *Norge i Dag*, *Morgenbladet* og *Dag og tid*. De to tidligere kulturtidsskriftene *Minerva* og *Subjekt* og nisjeavisa *Medier24* har den smaleste dekningen.

4.2 Relativ tematisk bredde

Som vi har beskrevet i kapittel to, har de tolv mediene ulik egenart med hensyn til bakgrunn og redaksjonell profil. Mediene med bakgrunn som kultur- og kommentaraviser har tradisjonelt publisert lengre og mer arbeidsintensive artikler med lavere publiseringsfrekvens. Vi har derfor gjort to tilleggsanalyser med utgangspunkt i variabelen 'hovedtema'.

I den første analysen har vi sammenlignet konsentrasjonen i stoffet til de samme 12 mediene med utgangspunkt i like mange, i dette tilfellet 385, artikler. I den andre analysen har vi gjennomført samme analyse, men kun innlemmet de lengre artiklene innenfor utvalget.

Tabell 7. Spredning over 385 artikler. Konsentrasjon.

	Modustema	Modalprosent	Minimum antall temaer som dekkes innenfor 50 % av artiklene	Minimum antall temaer som dekkes innenfor 70 % av artiklene
Dagsavisen	Toppidrett	25	4	10
Vårt land	Kirkestoff, religion	12	7	16
Nationen	Landbruk og fiske	14	7	14
Dagen	Kirkestoff, religion	22	6	11
Klassekampen	Kunst, kultur	12	7	14
Norge i Dag	Kirkestoff, religion	16	6	11
Morgenbladet	Kunst, kultur	11	8	15
Dag og Tid	Kunst, kultur	14	6	13
Minerva	Krig og krigsforhold	18	6	12
Subjekt	Kunst, kultur	21	5	10
Fiskeribladet	Landbruk og fiske	25	5	10
Medier24	Medier, mediepolitikk	84	1	1

Tabellen viser at det er forholdsvis små forskjeller mellom de brede dagsavisene og de gamle kultur og kommentaravisene i den tematiske konsentrasjonen innenfor et like stort utvalg saker. Unntaket er *Dagsavisen* som har markant høyere konsentrasjon enn de øvrige.

De tematiske nisjeavisene *Subjekt* og *Fiskeribladet* er noe smalere, mens artiklene i *Medier24* har svært høy konsentrasjon rundt ett tema.

Tabell 8. Spredning over de lange artiklene innenfor et utvalg på 385. Konsentrasjon.

	Modus	Modalprosent	Minimum antall temaer som dekkes innenfor 50 % av artiklene	Minimum antall temaer som dekkes innenfor 70 % av artiklene	N
Dagsavisen	Toppidrett	28	5	8	148
Vårt land	Kirkestoff, religion	11	7	15	170
Nationen	Landbruk og fiske	13	8	15	201
Dagen	Kirkestoff, religion	12	7	13	164
Norge i Dag	Kirkestoff, religion	17	6	10	170
Klassekampen	Kunst, kultur	13	7	13	97
Morgenbladet	Anmeldelser av litteratur	13	6	11	175
Minerva	Krig og krigsforhold	22	6	11	154
Dag og Tid	Anmeldelser av musikk	15	5	11	246
Subjekt	Kunst, kultur	25	4	9	198
Fiskeribladet	Landbruk og fiske	29	5	10	245
Medier24	Medier, mediepolitikk	82	1	1	202

I tabell åtte har vi ekskludert de korte artiklene av utvalget på 385. Analysen viser om lag samme tendens som tabell syv.

4.3 Fordeling etter temakategorier

Ifølge utredningen *Mål og midler i pressepolitikken* (NOU 1992:14), er pressepolitikken et «middel i bestrebelsene for å sikre samfunnet og dets enkelte medlem det informasjonstilfang som anses nødvendig for at et aktivt og levende demokrati skal kunne fungere» (NOU 1992:14, side 11). Denne grunnleggende forståelsen er opprettholdt av blant annet Mediemangfoldsutvalget (NOU 2017:7) og de to ytringsfrihetskommisjonene (NOU 1999:27; NOU 2022:9)

Samme forståelse ble videreført i Kulturdepartementets høringsnotat om ny forskrift i 2022.

Her skriver KD at

Departementet peker på at produksjonstilskuddsordningen har som formål å bidra til at innbyggerne holdes bredt orientert om samtidige og offentlig relevante hendelser og utviklingstrekk, slik at de kan orientere seg i samfunnet og bli bedre skikket til å delta i

offentligheten og demokratiet. For å være tilskuddsberettiget må publikasjonen derfor ha en tilstrekkelig andel innhold som både er dagsaktuelt og samfunnsrelevant. Med dagsaktuelt menes innhold om pågående saker og hendelser, eller innhold som opplyser leserne om forhold som ikke er kjent fra før. Med samfunnsrelevant innhold mener departementet demokratiske eller politisk relevante temaer, det vil si temaer som er egnet til å holde den generelle borger kontinuerlig og bredt orientert om saker innenfor politikk og samfunn, herunder næringsliv og kultur. I tillegg til disse samfunnsrelevante temaområdene omfattes stoff av vesentlighet som angår samfunnet som et fellesskap, jf. nyhetsverdiene i journalistikken. Dette er innhold som omhandler naturhendelser og ulykker, forbrytelser, folkeliv og planlagte begivenheter av allmenn interesse. Samfunnsrelevant innhold og debatt skal avgrenses mot underholdnings-, livsstils- og forbrukerstoff som er rettet mot leseren som privatperson, da dette ikke regnes ikke som relevant for demokratiet og allmenheten.

Det stilles altså to typer funksjonskriterier for at stoff skal være støtteverdig.

- Det må være ‘dagsaktuelt’ i den forstand at det tilfører kunnskap og innsikt i noenlunde samtidige hendelser.
- Det må være av demokratisk relevans og/eller av offentlighetens interesse.

Medienes innhold med hensyn til det første funksjonskriteriet måles gjennom variabelen ‘dagsaktualitet’. Variabelen er dikotom. En artikkel kan være ‘dagsaktuell’ eller ‘tidløs’. Hovedoperasjonaliseringen av ‘tidløs’ om «artikkelen, eller det meste av den, like gjerne kunne vært publisert på et annet tidspunkt», f.eks. for tre måneder eller ett år siden eller om et kvartal eller ett år. Hvis ikke den er tidløs er den dagsaktuell.

For å vurdere stoffets tematiske sammensetning med hensyn til det andre funksjonskriteriet benytter vi variabelen ‘temakategorier’. Variabelen har 11 verdier.

En av disse temakategoriene er tverrsektoriell. Denne temakategorien har vi kalt ‘samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer’. Kategorien er ikke relatert til en sektor eller samfunnsområde i seg selv, men fanger opp overordnede og ofte sektorovergrepene og utviklingstrekk i samfunnet, som for eksempel global oppvarming, diskriminering, seksuell trakassering og folkehelseproblemer, som er kjennetegnet ved at de har stor betydning og at de påvirkes av en rekke forhold samtidig.

Vi har konstruert ‘politikk og organisasjonsliv’ som en temakategori for demokratiske og demokratisk relevante prosesser og deres utfall, innenfor politikken offentlig forvaltning og tjenesteyting og i frivillig sektor.

En tredje temakategori er 'økonomi og næringsliv'. Fokuset her er hendelser og utvikling innenfor bransjer og foretak.

'Kunst og kultur' er en fjerde 'temakategori'. Vi har her lagt et vidt kunst- og kulturbegrep til grunn som også omfatter film og populærmusikk. Jeg vurderer disse fire temakategoriene som noe viktigere enn de tre neste. Siden de berører kjernen i utviklingen i levekår, demokrati, offentlighet, velstand, kultur og identitet.

De tre neste verdiene er temakategorier for viktige hendelser og begivenheter av betydning for samfunnslivet: 'Naturhendelser og ulykker', 'forbrytelser, politiarbeid og rettsvesen' og 'folkeliv og begivenheter'.

De fire siste kategoriene fanger opp stoff som angår privatsfæren eller først og fremst er skapt for å underholde: 'kjendiser og underholdning', 'kuriosa og sensasjonalisme', 'privatøkonomi og produkttester' og 'kropp, opplevelser og livsstil'. De to førstnevnte temakategoriene er underholdningsstoff, mens de to siste tilsvarer det Helle Sjøvaag i sine analyser har kalt å henvende seg til leseren som *klient* (vs. borger) (Sjøvaag 2015), og som Kulturdepartementet beskriver som ikke støtteverdig i høringsnotatet.

I motsetning til Variabelen 'hovedtema' forholder kategoriseringen seg til formålet med produksjonstilskuddet, og ikke samfunnssektorer. Eksempelvis vil saker fra idrett kodes som 'samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer' hvis hovedtemaet er gjenstridige problemer slik som seksuell trakassering, som 'politikk og organisasjonsliv' hvis de omhandler politiske prosesser i idrettsorganisasjoner, som økonomi hvis de omhandler økonomiske forhold, for eksempel forhandlinger om TV-rettighetene til fotball, som 'folkeliv og begivenheter' hvis de omhandler folkelivet under et OL, og som 'kjendis og underholdningsstoff' hvis artikkelen handler om selve sportsarrangementet eller om privatlivet til en kjendisatlet. På samme vis vil et portrett med en kunstner eller kulturpersonlighet bli betraktet som underholdning hvis den har hovedfokus på privatlivet til vedkommende.

I tabellen nedenfor presenterer vi den prosentvise fordelingen innenfor de støtteverdige temakategoriene. De to kolonnene lengst til høyre viser andelen demokratisk og offentlig relevante artikler og andelen dagsaktuelle artikler.

Tabell 9. Demokratisk relevans og dagsaktualitet. Prosent.

	Samfunns- utvikling og utfordring er	Politikk og org.	Nærings- liv og øk.	Kunst, kultur og litt.	Natur- hendelser og ulykker	Politiarb., rettsvesen	Folkeliv, begiven- heter	Demo- kratisk relevans	Dags- aktuelle artikler
Dagsavisen	12	28	10	8	5	12	<1	75	92
Vårt land	26	43	4	8	2	8	1	91	82
Nasjonen	32	38	17	1	4	2	1	94	73
Dagen	24	33	5	9	<1	7	4	83	64
Klassekampen	28	27	5	20	1	3	<1	83	68
Norge i Dag	21	42	7	4	1	1	3	79	71
Morgenbladet	22	23	4	35	0	2	<1	90	69
Dag og Tid	13	10	3	45	1	1	<1	72	55
Minerva	31	41	8	11	3	2	<1	96	68
Subjekt	23	17	8	29	<1	8	<1	85	78
Fiskeribladet	15	29	39	1	5	7	<1	94	85
Medier24	11	13	63	<1	1	4	2	94	89

Som vi ser av tabellen publiserer alle de tolv mediene stoff som i overveiende grad er støtteverdig langs de to dimensjonene. De som skiller seg ut med noe lavere andel slikt stoff er *Dagsavisen*, som har en svært høy andel «underholdningssport», og spesielt *Dag og Tid*. Her må vi bemerke at sistnevnte måles kunstig lavt fordi en stor del quiz-er og andre underholdningselementer inngår i materialet mediehuset har oppgitt. Denne delen av stoffet trekker også ned andelen dagsaktuelt stoff. I tillegg faller andelen dagsaktuelt stoff fordi ukeavisa publiserer en del artikler om lengre utviklingstrender, som er demokratisk relevante, men som godt kunne vært publisert på et tidligere og/eller senere tidspunkt. Den siste typen stoff trekker også andelen dagsaktuelt stoff ned i *Morgenbladet* og *Minerva*.

For de kristne avisene *Norge i dag* og *Dagen*, trekkes andelene stoff av demokratisk og samfunnsmessig relevans ned av et merkbart innslag av kristent, «klientalistisk» stoff av typen «ord for dagen» og «andakt» (Sjøvaag 2015).

Vi vurderer det likevel slik at alle de tolv mediene i overveiende grad bidrar til et demokratisk samfunnsoppdrag, og at de fyller en nyhetsfunksjon.

Analysen av temakategorier i tabell ni kan også benyttes til å indikere et annet aspekt ved bredde, i form av variasjonen i måten ulike hovedtemaer dekkes på. Her skiller *Dagsavisen*, *Vårt land*, *Dagen*, *Subjekt* og *Fiskeribladet* seg ut. For å følge opp dette mønsteret nærmere har vi krysset variablene temakategorier med hovedtema. Tabellen nedenfor viser antallet

temakategorier og demokratisk relevante temakategorier som inngår i hvert av de 12 medienes hyppigst⁷ dekte hovedtema.

Tabell 10. Bredde i dekning av hovedtema

Medium	Hovedtema	Antall temakategorier dekt	Antall demokratisk relevante
Dagsavisen	Toppidrett	5	4
Vårt Land	Kirkestoff, religion	5	3
Nasjonen	Rikspolitikk	4	3
Dagen	Kirkestoff, religion	5	4
Klassekampen	Kunst, kultur	6	3
Norge i Dag	Kirkestoff, religion	6	4
Morgenbladet	Kunst, kultur	4	3
Dag og Tid	Kunst, kultur	4	2
Minerva	Rikspolitikk	3	3
Subjekt	Medier og mediepolitikk*	5	5
Fiskeribladet	Landbruk, fiske	7	5
Medier24	Medier og mediepolitikk	7	6

Tabellen viser at både bransjeavisene og de riksdekkende meningsbærende avisene har en stor variasjon i antall innganger til sitt hovedtema. Hvis vi avgrenser oss til de demokratisk relevante temakategoriene, skiller de tre bransjeavisene seg ut med den største variasjonen i denne dekningen.

4.4 Nummert- vs. Nisjemedier- noen foreløpige betraktninger

Analysene så langt viser at fire av de riksdekkende meningsbærende avisene, *Vårt Land*, *Nasjonen*, *Dagen* og *Klassekampen* har en forholdsvis lik stoffsammensetning. Alle er brede og er innom mange ulike temaer, og dekker også en god del ulike temaer systematisk innenfor en konstruert uke. Dagsavisen har en større konsentrasjon av stoffet rundt noen enkelttemaer,

⁷ For Subjekt har vi benyttet det nest mest vanlige hovedtemaet, 'medier og mediepolitikk'.

men har såpass høy publiseringsfrekvens at mediet opplagt fyller samme funksjon som de fire førstnevnte.

Morgenbladet skiller seg fra «dagsavisene» i utvalget ved en langt lavere publiseringsfrekvens. Det betyr at mediet har en lav bredde på ukebasis, men en betydelig mer omfattende bredde på årsbasis. Vi finner det samme mønsteret hos de andre tidligere ukeavisene *Dag og Tid* og *Norge i Dag*. *Morgenbladet* har en stor redaksjon, og prioriterer færre, lengre og grundigere artikler framfor flere korte og enkle artikler. Dette ser vi tydelig i tabell 2. Mediet har nesten utelukkende lengre artikler, har knapt artikler uten kilder (og færrest artikler uten muntlige kilder) og en omfattende bruk av så vel skriftlige som muntlige kilder.

Fiskeribladet er tematisk noe smalere enn de meningsbærende dagsavisene, men fordelingen etter temakategorier (tabell 9 og 10) tyder på at bladet til gjengjeld dekker temaene sine på en svært variert måte. Vi har valgt å gå grundigere inn på innholdet i disse to mediene.

5. Morgenbladet og Fiskeribladet

De 385 artiklene i utvalget som er presentert i tabellene syv og åtte gir et representativt utvalgt av årsproduksjonen til *Morgenbladet* og *Fiskeribladet*. Her framkommer det tilsynelatende at *Morgenbladet* og *Fiskeribladet* skiller seg forholdsvis lite i den tematiske konsentrasjonen over et år:

Tabell 11. Fiskeribladets 10 hyppigst dekte temaer

Landbruk og fiske	96	24,9
Rikspolitikk	34	8,8
Oppkjøp, fusjoner og nedlegging, nyetablering	25	6,5
Statlig forvaltning	25	6,5
Andre økonomiske forhold	23	6
Skole, utdanning, forskning	20	5,2
Natur og miljøvern	14	3,6
Norsk økonomi, tendenser	13	3,4
Næringslivsrapporter	13	3,4
Olje- og energi	10	2,6
Ulykker i Norge	10	2,6
Ledelse i næringslivet	8	2,1

Tabell 12. Morgenbladets 10 hyppigst dekte temaer

Kunst, kultur	43	11,2
Internasjonal politikk	32	8,3
Skole, utdanning, forskning	29	7,5
Anmeldelser av litteratur	23	6
Populærkultur, underholdningsstoff	22	5,7
Medier, mediepolitikk	17	4,4
Anmeldelser av musikk	16	4,2
Anmeldelser av faglitteratur/sakprosa	14	3,6
Anmeldelser av andre områder	14	3,6
Kriminalitet rettsvesen	11	2,9
Anmeldelser av film	11	2,9
Rikspolitikk	10	2,6

Vi ser at mens *Morgenbladets* stoffkategorier domineres av kultur, domineres *Fiskeribladets* av næringsliv. Av de tolv mest brukte kategoriene i *Morgenbladet*, er syv tilknyttet kulturfeltet. For *Fiskeribladets* del er like mange temaer tilknyttet næringsliv.

Disse tallene skjuler imidlertid noen viktige forskjeller mellom de to avisene. Kultur og næringsliv kan forstås som ulike samfunnsområder. *Morgenbladet* dekker det første av disse bredt. *Fiskeribladet* dekker det andre smalere. *Morgenbladets* dekning av kulturlivet omfatter blant annet bransjene litteratur, musikk, film, mediebransjen og kunstarter som scenekunst og bildekunst. *Fiskeribladets* dekning av næringslivet er i all hovedsak knyttet til *en* delbransje: fiskeri (inklusive havbruk). Det må samtidig nevnes at Fiskeri og Havbruk er Norges største eksportnæring, sett bort fra olje og gass.

Vår gjennomgang av artiklene i kategoriene «oppkjøp og fusjoner», «andre økonomiske forhold», «ledelse i næringslivet» og «næringslivsrapporter» viser at nesten alle handler om fiskeri eller oppdrett.

Vi finner igjen det samme mønsteret når vi sammenligner de to mediens dekning av andre temaer. Hele 20 av *Fiskeribladets* 34 artikler om 'rikspolitikk' handler om fiskeri eller oppdrett. Til sammenligning handler *Morgenbladets* ti «rikspolitiske» artikler om en rekke nokså ulike temaer:

Tabell 13. Morgenbladets artikler om 'rikspolitikk'

Det er flere grunner til å tro at Ap og Sp ikke klarer å regjere sammen (regjeringssamarbeid)
SV må si ja til strømstøtteordninger. Det ser regjeringen ut til å ha glemt (energipolitikk)
LOs ungdommer i kamp mot fossilene (energipolitikk)
Hylet fra Viken: Rapport fra et fylke foran undergangen (kommunestruktur)
Stortinget foretrekker en mørklagt lobby (offentlighet)
Nå forsvinner to hovedargumenter for det nitriste Regjeringskvartalet (byplanlegging)
– En lang liste av saker fra Hurdal må vente (regjeringssamarbeid)
Arendalsuka er festen Organisasjons-Norge ikke tør å holde seg unna (lobbying)
Vil gjøre det enklere å forske på den økonomiske likvidasjonen av jødene (forskningspolitikk)
På tide å legalisere kokain (narkotikapolitikk)

Det samme mønsteret finner vi i artikler som er kategorisert som ‘skole, utdanning, forskning’. Her handler 18 av 21 artikler i Fiskeribladet om forskning på fisk og oppdrett:

Tabell 14. Fiskeribladets artikler om ‘skole, utdanning, forskning’

Forskerne leter etter sild, sei og forurensning i Nordsjøen
Forskere ser en økning av parasitt hos makrell
Loddefiskerne slakter forskernes kvoteråd
Jippi, la oss forske mer! (på fisk og miljø)
– Samarbeid om økt arbeidslivsrelevans er viktig for studenter og bedrifter
Et sjeldent syn møtte havforskerne da de dro inn trålen i Nordsjøen
For å mette alle trenger vi mer mat. Mye mer mat.
Havet blir stadig mer bråkete. Det kan endre fiskens vandring.
To store trålhal skrudde makrellbestanden opp og skaper usikkerhet
Nå har forskerne kartlagt rekebestandene i Skagerrak og Nordsjøen
Forskerne sjekker om seismikk forstyrrer torsken
50 år med viktige valg ved høyere fiskeriutdanning
Topplederstillingen ble lyst ut tre ganger. Nå er Nils Gunnar (57) på plass. (Havforskningsinstituttet)
Trafikklyssystemet og forskernes integritet (oppdrett)
Fiskebåt reagerer på kraftige kutt i havforskningen
To jubilanter: Norges fiskerihøgskole 50 år og Håp i Havet 20 år
Fiskeribladet: Havforskningen har penger nok. De må bare lære å prioritere tøffere.
Øystein Hage tar dessverre feil (oppdrett)
Her fødes haiene om bord i forskningskaret. Se video!
Skreitoktet: Mer hyse enn skrei utenfor Vesterålen

Mens artiklene i Morgenbladet handler om langt flere ulike temaer:

Tabell 15. Morgenbladets artikler om ‘skole, utdanning, forskning’

Hva om jenter får bedre karakterer fordi de må? (skole)
Propaganda-anklagene mot Diesen: – Lite annet å stille opp med enn flengende kritikk (krig)
Oslomet og halshuggingen av en lærer (islamisme)
Hva er problemet med et politisk venstrevridd akademia? (akademia)
Plant flere (typer) trær (biologi)
Skeptisk til kartlegging av studentenes bakgrunn (høyere utdanning)
Forskningsetikk i balansegang
Det blåser opp til kamp om verdens kanskje mest markedsstyrte skole (skole)
Import av akademikere er neppe en oppskrift på å redde oss fra akademisk elitisme, skriver Cecilie Hellestveit. (akademia)
For mye grunnforskning og for lite innovasjon? (forskningspolitikk)
Farlig kunnskap flyr over grensene
Thomas Hylland Eriksen: Desentraliser forskningen!
Ny forskning på skolestart for seksåringer kan romme politisk krutt (skole)
Skal vi subsidiere forskning og utvikling? (forskningspolitikk)
Multinasjonale selskaper gagnar lokalsamfunnet (næringsliv)
Når skolebøkene blir en vare i oppmerksomhetsøkonomien (bokbransjen)
Studenter skal lære om fransk metoo
Etterlyser bruk av språkekspert i norske rettssaler (jus)
Kongen er død, lenge leve kongen!
Hva er den beste julesangen? (litteratur/musikk)

En viktig forskjell mellom *Morgenbladet* og *Fiskeribladet* er at den første, i tillegg til sin klare prioritering av kulturfeltet, også dekker *andre* samfunnsområder uten noen tilknytning til kulturfeltet. Eksempelvis blir det brede temaet ‘internasjonal politikk’ dekket nest hyppigst i *Morgenbladet*.

Fiskeribladet dekker i all hovedsak fiskeri og fiskerirelaterte tilknyttede områder. Begge aviser har en svært systematisk og løpende dekning av sin valgte bransje/nisje, mens *Morgenbladet* i tillegg, dog noe mindre systematisk, dekker flere samfunnsområder. En slik dekning mangler i *Fiskeribladet*.

På den annen side har *Fiskeribladet* en svært bred og variert dekning av fiskeri som bransje og politisk felt. Det framkommer av fordelingen etter ‘temakategori’ i tabell ni og ti. Her ser vi at publikasjonen dekker både ulykker, kriminalitet, forvaltning og politikk knyttet til

fiskeri. Fiskeribladet har også en systematisk og løpende dagsaktuell dekning av mer allmenne forhold knyttet til fiskeri og havbruk som f.eks. forholdet til Russland på havet, havnepolitikk, nordområdepolitikk og HMS/sikkerhetsarbeidet til havs. Ettersom fiskeri er en strengt regulert næring, handler mye av stoffet i Fiskeribladet om politikk og forvaltning.

6. Avsluttende refleksjoner

De 12 mediene som omfattes av undersøkelsen har ulike bakgrunn. Dette finner vi dels igjen i deres redaksjonelle valg knyttet til kildebruk, tematisk bredde, publiseringsfrekvens og sjangersammensetning. Samtidig finner vi klare tegn til mediekonvergens. De to mediene som har bakgrunn fra kulturtidsskriftfeltet har utviklet seg i to ulike retninger, der begge har blitt mer like hver sin en eksisterende avistype. Subjekt har blitt en bransjeavis med flere likhetstrekk med Fiskeribladet. Minerva har nærmet seg kultur- og kommentarukeavisenes tradisjonelle form og redaksjonelle praksis. Siden Minerva har bakgrunn som samfunnsblad, har mediet en sterkere vekt på stoff om samfunnsområdet politikk, men ligner ellers en god del på Dag og Tid, som på sin side har størst fokus på kunst og kultur.

Den tidligere ukeavisen Morgenbladet har beholdt noe av kultur- og kommentarukeavisenes egenart med tanke på lengre og færre artikler og en større andel nyhetskommenterende stoff. Hvis vi derimot legger et relativt mål til grunn (385 artikler), har avisen oppnådd en tematisk bredde helt på linje med de riksdekkende meningsbærende avisene.

Som vi har vist i kapittel en, skal skillet mellom kategoriene «nasjonale nummertø- medier» og «nasjonale nisjemedier» i *Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier* løse to utfordringer:

- Hvordan skal grensene settes for hvor mye en redaksjon skal produsere i en digital virkelighet.
- Hvordan skal «breddekravet» forstås, slik det står i forskriften eller slik det har vært praktisert?

Opphavet til utfordringene skyldes blant annet at man har både har lagt om en støtteordning rettet mot papiraviser til en plattformnøytral ordning, og at man har innlemmet de mer lavfrekvente, «nyhetskommenterende», ukeavisene i en ordning som opprinnelig rettet seg mot dagsaviser.

Sammenligningen av *Fiskeribladet* med *Morgenbladet* reiser to problemstillinger:

Hva er et «samfunnsområde» og hvordan skal «bred dekning av ulike samfunnsområder» forståes? Verken forarbeidene eller forskriften synes å gi en klar definisjon av dette, men vi har her tolket dette til å være samfunnssektorer.

Er det tilstrekkelig, slik Fiskeribladet gjør, å dekke et samfunnsområde – eller som vi har lagt til grunn, en del av et slikt – på en svært variert måte, eller må et medium dekke en rekke samfunnsområder?

Er kravet til bredde oppfylt hvis man dekker måten næringslivet påvirkes av en rekke andre samfunnsområder, uten å dekke hvert av disse for sin egen del?

Eksempelet *Morgenbladet* setter noen andre problemstillinger på spissen:

Holder det å dekke samfunnet bredt over en lengre tidsperiode, eksempelvis innenfor et utgivelsesår, eller må mediet ha en bredde i dekningen innenfor en kortere tidsperiode slik som en uke?

Er det frekvens som skal premieres, eller redaksjonell innsats?

Dette spørsmålet har også en pragmatisk side. Som vi har omtalt i kapittel 1, har tidligere forsøk på å skille støttekategorier etter frekvens blitt møtt med tilpasninger av stoffmiksen gjennom økt produksjon av enkle sitatsaker. Ved etablering av en ny praksis for å skille mellom nasjonale nummertø- og nisjemedier, kan man forvente at nye tilpasninger av denne typen vil forekomme. Man bør ta høyde for dette, og etterstrebe at forvaltningspraksisen fremmer formålet med ordningen, og helst ikke stimulerer til unyttige forskyvninger av redaksjonell innsats.

Referanser

Allern, Sigurd (2001) *Nyhetsverdier*. Kristiansand: IJ-forlaget

Bjerke, P. (2021) *Innholdsanalyse av Subjekt. Utgivelsesåret 2020*. Rapport nr. 111/2021. Volda: Høgskulen i Volda

Bjerke, Paul og Halvorsen, Lars J. (2018) *Kulturtidskriftene En analyse av kulturtidsskriftene i Norge*. Bergen; Fagbokforlaget

Bjerke, P. og Halvorsen, Lars J. (2020) *Innholdsanalyse av Medier24. Utgivelsesåret 2019*. Rapport nr. 103/2020. Volda: Høgskulen i Volda

Bjerke, P., Aker T. K., Flo, I. og Halvorsen, L.J. (2022) *Innholdsanalyse av Reset*. *Utgivelsesåret 2021*. Rapport nr. 118/2022. Volda: Høgskulen i Volda

Bjerke, P., Halvorsen L.J., Flo, I., og Heggdal, A.F. (2019). *Innholdsanalyse av Dagbladet Pluss*. Rapport 96/2019, Volda: Høgskulen i Volda.

Denscombe, M. (2017). *The good research guide - for small-scale social research projects*. London: McGraw Hill Education.

Halvorsen L.J og Bjerke, P. (2019) *Innholdsanalyse av Korsets Seier*. Rapport 99/2019, Volda: Høgskulen i Volda.

Hellerud, Oddvar (form.) (1967). *Om tiltak for å opprettholde en differensiert dagspresse*. Oslo: Stat- og pressekomiteén

Hellevik, O. (2009). *Forskningsmetode i Sosiologi og statsvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget.

Høst, S. (1992). *Innholdsanalyse av Fiskaren*. Rapport til Medieavdelingen i Kulturdepartementet.

Høst, Sigurd (2004) *Hva er en avis IJ-rapport nr.3/2004*. Fredrikstad: Institutt for journalistikk

Høst, S. (2017) *Avisåret 2016*. Rapport nr. 84/2017. Volda: Høgskulen i Volda

Mathisen, Birgit Røe (2019) 'Hvit, voksen og elitedominert' i Mathisen & Morlandstø (red) *Blindsoner og mangfold*. Stamsund: Orkana Akademisk

NOU 1992:14 Mål og midler i pressepolitikken. Oslo: Kulturdepartementet

NOU 1999:27 «Ytringsfrihed bør finde Sted» — Forslag til ny Grunnlov § 100. Oslo: Justis- og politidepartementet.

NOU 2010:14 Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte. Oslo: Kulturdepartementet

NOU 2017:7 Det norske mediemangfoldet — En styrket mediepolitikk for borgerne. Oslo: Kulturdepartementet

Sjøvaag, H. (2015). Ligner NRK på de andre nettavisene?. Vox Publica 25.mars 2015.
<https://voxpublica.no/2015/03/ligner-nrk-paa-de-andre-nettavisene/>

Vedlegg

Tabell 16. Stofftype. Prosent.

	Dagsavisen	Vårt Land	Nationen	Dagen	Klassekampen	NorgeIDag
Nyhet/nyhetsartikkel/nyhetsreportasje	15	19	40	28	21	44
Feature/portrett/annen reportasje	3	7	3	7	4	9
Notis - veldig kort, uten byline					1	
Byråstoff - har kun byline fra byrå	72	50	23	15	10	5
Hybrid- både byrå og redaksjon har byline, byrået byline først		1		2		1
Hybrid- både byrå og redaksjon har byline, redaksjonens byline først		0	0	0		
Redaksjonelt kommentar/leder (egenprodusert)	3	6	8	5	11	14
Kronikk debatt ekstern (leserinlegg)	3	13	17	37	23	16
Anmeldelse	3	2		2	7	
Annet	1	2	9	4	24	12
	Morgenbladet	Dag og Tid	Minerva	Subjekt	Fiskeribladet	Medier24
Nyhet/nyhetsartikkel/nyhetsreportasje	13	10	43	40	69	72
Feature/portrett/annen reportasje - ikke nyhet	10	26	7	2	8	10
Notis - veldig kort, uten byline			0	0		0
Byråstoff - har kun byline fra byrå				27		5
Hybrid- både byrå og redaksjon har byline, byrået byline først						0
Hybrid- både byrå og redaksjon har byline, redaksjonens byline først			0			
Redaksjonelt kommentar/leder (egenprodusert)	15	2	14	6	4	1
Kronikk debatt ekstern (leserinlegg)	26	14	26	18	13	9
Anmeldelse	24	31	5	8		
Annet	13	18	6		6	2

Tabell 17. Temakategorier. Prosent.

	Dagsavisen	Vårt Land	Nasjonen	Dagen	Klassekampen	NorgeIDag
Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer	12	24	26	32	28	22
Politikk og organisasjonsliv	28	33	43	38	27	42
Næringsliv og økonomi	10	5	4	17	5	7
Kunst, kultur og litteratur	8	9	8	1	20	5
Naturhendelser og ulykker	5	0	2	4	1	1
Politiarbeid og rettsvesen	12	7	8	2	3	1
Folkeliv og begivenheter	0	4	1	1	0	4
Kjendis og underholdningsstoff	24	3	5	3	12	8
Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme	0	3	0	1	2	3
Privatøkonomi og produkttester	0	0				1
Kropp, opplevelse og livsstil	1	11	4	3	3	8
	Morgenbladet	Dag og Tid	Minerva	Subjekt	Fiskeribladet	Medier24
Samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer	23	13	31	23	15	11
Politikk og organisasjonsliv	24	10	41	17	29	13
Næringsliv og økonomi	4	3	8	8	39	63
Kunst, kultur og litteratur	36	45	11	29	1	0
Naturhendelser og ulykker		1	3	0	5	1
Politiarbeid og rettsvesen	3	1	2	8	7	4
Folkeliv og begivenheter	0	0		0	0	2
Kjendis og underholdningsstoff	6	8	2	11	4	6
Kuriosa, populærhistorie og sensasjonalisme	1	13	0	1	1	0
Privatøkonomi og produkttester	1			1	0	
Kropp, opplevelse og livsstil	2	7	2	3		

Tabell 18. Hovedtema over en uke. 12 hyppigste. frekvens.

Dagsavisen		Vårt Land		Nationen	
Toppidrett	119	Kirkestoff, religion	22	Landbruk og fiske	19
Kriminalitet rettsvesen	51	Internasjonal politikk	20	Rikspolitikk	17
Internasjonal politikk	33	Kriminalitet rettsvesen	18	Natur og miljøvern	15
Rikspolitikk	31	Andre utenrikssaker	15	Næringslivsrapporter	7
Krig og krigsforhold	30	Kunst, kultur	14	EU og EØS	6
Populærkultur, underholdningsstoff	14	Rikspolitikk	11	Valuta, renter, priser	5
Natur og miljøvern	13	Krig og krigsforhold	9	Produkter, produktomtaler	5
Kunst, kultur	12	Skole, utdanning, forskning	6	Olje- og energi	4
Helse	12	EU og EØS	6	Lønn, tariffspørsmål	4
Fylkes- og lokalpolitikk	11	Barn og ungdom	6	Statlig forvaltning	4
Andre utenrikssaker	11	Humanitær organisasjon, innsamling	5	Arbeidsmarkedet	3
Skole, utdanning, forskning	9	Helse	4	Andre økonomiske forhold	3
Dagen		Klassekampen		Norge i Dag	
Kirkestoff, religion	33	Kunst, kultur	41	Kirkestoff, religion	12
Rikspolitikk	12	Populærkultur, underholdningsstoff	41	Internasjonal politikk	9
Kriminalitet rettsvesen	9	Internasjonal politikk	26	Rikspolitikk	8
Medier, mediepolitikk	8	Rikspolitikk	22	Skole, utdanning, forskning	6
Internasjonal politikk	7	Skole, utdanning, forskning	20	Andre utenrikssaker	4
Kunst, kultur	7	Krig og krigsforhold	17	Landbruk og fiske	3
Skole, utdanning, forskning	6	Natur og miljøvern	15	Flyktninger, asylsøkere, innvandrerspørsmål	3
Populærkultur, underholdningsstoff	6	Andre utenrikssaker	12	Medier, mediepolitikk	3
Flyktninger, asylsøkere, innvandrerspørsmål	4	Olje- og energi	10	Humanitær organisasjon, innsamling	2
Kongefamilien, kjendisstoff	4	Kriminalitet rettsvesen	9	Helse	2
Krig og krigsforhold	3	Medier, mediepolitikk	9	Krig og krigsforhold	2
Markedsføring, reklame, PR	3	Anmeldelser av musikk	7	Kriminalitet rettsvesen	2

Morgenbladet		Dag og Tid		Minerva	
Internasjonal politikk	7	Kunst, kultur	41	Krig og krigsforhold	4
Skole, utdanning, forskning	5	Anmeldelser av musikk	41	Rikspolitikk	3
Anmeldelser av litteratur	5	Populærkultur, underholdningsstoff	26	Anmeldelser av litteratur	2
Rikspolitikk	3	Anmeldelser av faglitteratur/sakprosa	22	Internasjonal politikk	2
Kunst, kultur	3	Anmeldelser av film	20	Medier, mediepolitikk	2
Anmeldelser av andre områder	3	Toppidrett	17	Anmeldelser av film	1
Landbruk og fiske	2	Anmeldelser av litteratur	15	Boligmarkedet	1
Kriminalitet rettsvesen	2	Anmeldelser av scenekunst	12	Flyktninger, asylsøkere, innvandrerspørsmål	1
Anmeldelser av film	2	Rikspolitikk	10	Fylkes- og lokalpolitikk	1
Fylkes- og lokalpolitikk	1	Landbruk og fiske	9	Internasjonal økonomi	1
Olje- og energi	1	Lønn, tariffspørsmål	9	Kirkestoff, religion	1
Oppkjøp, fusjoner, nedlegging, nyetablering	1	Produkter, produktomtaler	7	Lokal idrett, mosjonsidrett	1
Subjekt		Fiskeribladet		Medier24	
Medier, mediepolitikk	12	Landbruk og fiske	14	Medier, mediepolitikk	56
Kunst, kultur	11	Statlig forvaltning	9	Arbeidsmarkedet	2
Kongefamilien, kjendisstoff	4	Rikspolitikk	5	Næringslivsrapporter	1
Barn og ungdom	3	Olje- og energi	3	Lønn, tariffspørsmål	1
Rikspolitikk	2	Oppkjøp, fusjoner og nedlegging, nyetablering	3	Krig og krigsforhold	1
Statlig forvaltning	2	Skole, utdanning, forskning	3	Andre utenrikssaker	1
Andre utenrikssaker	2	Ulykker i Norge	3	Kriminalitet rettsvesen	1
Kriminalitet rettsvesen	2	Næringslivsrapporter	2	Barn og ungdom	1
Politisk demonstrasjon /aksjon	1	Andre økonomiske forhold	2		
Næringslivsrapporter	1	Kriminalitet rettsvesen	2		
Arbeidsmiljø	1	Markedsføring, reklame, PR	2		
Skole, utdanning, forskning	1	Populærkultur, underholdningsstoff	2		

Tabell 19. Hovedtema fordeling over 385 saker. 12 hyppigste. prosent.

Dagsavisen		Vårt Land		Nasjonen	
Toppidrett	25	Internasjonal politikk	12	Rikspolitikk	14
Kriminalitet rettsvesen	10	Kirkestoff, religion	10	Landbruk og fiske	11
Rikspolitikk	8	Kriminalitet rettsvesen	9	Natur og miljøvern	10
Internasjonal politikk	8	Rikspolitikk	6	Skole, utdanning, forskning	4
Krig og krigsforhold	7	Andre utenrikssaker	6	Næringslivsrapporter	4
Natur og miljøvern	3	Krig og krigsforhold	5	Andre økonomiske forhold	4
Kunst, kultur	3	Kunst, kultur	5	EU og EØS	4
Populærkultur, underholdningsstoff	3	Helse	2	Olje- og energi	4
Olje- og energi	2	Barn og ungdom	2	Valuta, renter, priser	4
Skole, utdanning, forskning	2	Skole, utdanning, forskning	2	Produkter, produktomtaler	2
Anmeldelser av film	2	EU og EØS	2	Statlig forvaltning	2
Fylkes- og lokalpolitikk	2	Internasjonale flyktningespørsmål	2	Internasjonal politikk	2
Dagen		Klassekampen		Norge i Dag	
Kirkestoff, religion	22	Kunst, kultur	12	Kirkestoff, religion	16
Rikspolitikk	9	Populærkultur, underholdningsstoff	12	Rikspolitikk	10
Kriminalitet rettsvesen	7	Internasjonal politikk	7	Internasjonal politikk	10
Internasjonal politikk	6	Rikspolitikk	7	Kriminalitet rettsvesen	6
Medier, mediepolitikk	6	Skole, utdanning, forskning	6	Skole, utdanning, forskning	5
Skole, utdanning, forskning	6	Natur og miljøvern	5	Populærkultur, underholdningsstoff	5
Kunst, kultur	6	Krig og krigsforhold	4	Medier, mediepolitikk	4
Populærkultur, underholdningsstoff	3	Olje- og energi	3	Andre utenrikssaker	4
Næringslivsrapporter	3	Andre utenrikssaker	3	Krig og krigsforhold	3
Krig og krigsforhold	3	Kriminalitet rettsvesen	3	Kunst, kultur	3
Andre utenrikssaker	3	Medier, mediepolitikk	3	Markedsføring, reklame, PR	3
Flyktninger, asyløkere, innvandrerspørsmål	2	Anmeldelser av musikk	2	Humanitær organisasjon, innsamling	2

Morgenbladet		Dag og Tid		Minerva	
Kunst, kultur	11	Kunst, kultur	14	Rikspolitikk	18
Internasjonal politikk	8	Anmeldelser av musikk	10	Krig og krigsforhold	12
Skole, utdanning, forskning	8	Krig og krigsforhold	7	Internasjonal politikk	10
Anmeldelser av litteratur	6	Populærkultur, underholdningsstoff	7	Levekår/ sosiale forhold	5
Populærkultur, underholdningsstoff	6	Anmeldelser av film	7	Norsk økonomi, tendenser	5
Medier, mediepolitikk	4	Anmeldelser av litteratur	6	Olje- og energi	4
Anmeldelser av musikk	4	Natur og miljøvern	3	Kunst, kultur	4
Anmeldelser av faglitteratur/sakprosa	4	Internasjonal politikk	3	Medier, mediepolitikk	3
Anmeldelser av andre områder	4	Anmeldelser av faglitteratur/sakprosa	3	Kirkestoff, religion	3
Kriminalitet rettsvesen	3	Anmeldelser av scenekunst	3	Helse	2
Anmeldelser av film	3	Rikspolitikk	3	Flyktninger, asylsøkere, innvandrerspørsmål	2
Rikspolitikk	3	Landbruk og fiske	3	Natur og miljøvern	2
Subjekt		Fiskeribladet		Medier24	
Medier, mediepolitikk	12	Landbruk og fiske	25	Medier, mediepolitikk	56
Kunst, kultur	11	Rikspolitikk	9	Arbeidsmarkedet	2
Kongefamilien, kjendisstoff	4	Oppkjøp, fusjoner og nedlegging, nyetablering	7	Næringslivsrapporter	1
Barn og ungdom	3	Statlig forvaltning	7	Lønn, tariffspørsmål	1
Rikspolitikk	2	Andre økonomiske forhold	6	Krig og krigsforhold	1
Statlig forvaltning	2	Skole, utdanning, forskning	5	Andre utenrikssaker	1
Andre utenrikssaker	2	Natur og miljøvern	4	Kriminalitet rettsvesen	1
Kriminalitet rettsvesen	2	Norsk økonomi, tendenser	3	Barn og ungdom	1
Politisk demonstrasjon /aksjon	1	Næringslivsrapporter	3		
Næringslivsrapporter	1	Olje- og energi	3		
Arbeidsmiljø	1	Ulykker i Norge	3		
Skole, utdanning, forskning	1	Ledelse i næringslivet	2		